

SLUŽBENI VJESNIK

POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

God. LXI. (13.) 2010. broj 1.

Izdaje:

Biskupski ordinarijat u Poreču
Dobrilina 3, 52440 POREČ

Odgovara:

mons. Ivan Milovan, biskup

Uredio:

mr. Ilija Jakovljević, kancelar

tel: +385 (052) 432-064

faks: +385 (052) 451-785;

e-mail: biskupija-porec@pu.t-com.hr

Na koricama:

Svetište Eufrazijane
i pročelje pulske katedrale

KAZALO

Svećenička godina – dar i poruka svećenicima	3
--	---

SVETA STOLICA

Poruka pape Benedikta XVI. Urbi et orbi na Božić 2009.	4
Poruka pape Benedikta XVI. za proslavu Svjetskog dana mira 1. siječnja 2010.	5
Poruka pape Benedikta XVI. za korizmu 2010.	11
Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan bolesnika 2010.	13

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Priopćenje sa sjednice Stalnog vijeća HBK-e	16
Poruka za XV. Dan života, 7. veljače 2010.	16
Izvanredno plenarno zasjedanje HBK	17

NAŠA BISKUPIJA

Dan posvećenog života (2. II.), Dan života (7. II.), Dan bolesnika (11. II.)	19
Tečaj za župne animatore – suradnike	19
Korizmena hodočašća u katedrale	20
Blagdan sv. Josipa – Dan očeva	20
Veliki četvrtak – poziv na misu posvete ulja	20
Veliki petak – milostinja za Svetu Zemlju	21
Post i nemrs u 2010. godini	21
Otpuštanje kazne zbog pobačaja	22

IZ KRONIKE BISKUPOVIH NASTUPA	23
--	-----------

PRILOG

Kongregacija za kler: Pismo svećenicima (prosinac 2009.)	25
Kongregacija za kler: Pismo svećenicima (15. 01. 2010.)	26
"Svećenička godina" i vlč. Miro	27

Svećenička godina – dar i poruka svećenicima

Kad je Sveti Otac proglašio «Svećeničku godinu» ukazao je na nutarnju povezanost stvarnosti **«biti svećenik» i «biti čovjek»**: «U činjenici da je Bog postao čovjekom poput nas, dan nam je i sadržaj i metoda kršćanskog naviještanja.»

Upravo smo proslavili Božić, blagdan Božje blizine. Sin Božji po utjelovljenju zaogrnuo se je ne nekom idealnom, savršenom ljudskom naravi, već ju je prihvatio u svoj njezinoj konkretnosti. Da bi u potpunosti podijelio s nama iskustvo ljudskog života, Krist i sam proživljava naša ograničenja i krhkost, naše kušnje i osamu, tjeskobu i stradanja. Prihvata biti siromašan među siromašnima, obespravljen među obespravljenima. U tom predivnom otajstvu Božje ljubavi još je sjajnije zasjalo djelo stvaranja i dostojanstvo čovjeka, stvorena na Božju sliku.

Svećenička je godina. Poput Krista, i svećenik je pozvan živjeti s drugima i za druge. Potičući plodnost krsnoga svećeništva svih vjernika, pozvan je sa svima dijeliti radosti i nade, živjeti iskreno svoju pastirsku ljubav i, učvršćivan na zajedništvu s biskupom, promicati jedinstvo Kristove Crkve. To ispunja radošću život svakog svećenika, potiče ga na pravi duh poniznosti te upućuje da uvijek ostane blizak vjerničkome narodu. Udaljuje ga od osjećaja osamljenosti te čuva od izazova da vlastiti poziv služenja ne oslabi željom za vlašću i osjećajem nadmoći.

Sasvim je jasno da i svećenik ima one ljudske poteškoće, borbe i padove što ga zajedno s ostalim članovima Božjeg naroda stavlja na **put trajnoga obraćenja i poziva na svetost**. Stoga i on mora, sa svima koji su krštenjem pritjelovljeni Kristu, trajno ulagati napor kako bi se razvitak ljudskog života mogao ostvarivati u skladu s čovjekovim cjelovitim dostojanstvom. I onda kada nađu teškoće i dvojbe, koje zahtijevaju konkretne odluke u životima ljudi, svećenik je pozvan donositi svjetlo Evandelja, proglašavajući ona načela koja su neizostavna u svim područjima života. Osluškujući težnje vjerničkog naroda, svećenik je i tada pozvan biti promicatelj istinskoga zajedništva i bratstva, razumijevanja i dijaloga.

U svim izazovima života i službe, istodobno i u mnogostrukim milostima, za svećenika postoji jedan ideal, jedinstven i nezaobilazan: **ideal «sluge i pastira»**, a to je Krist, Dobri Pastir, onaj koji je «tijelom postao i nastanio se među nama».

Zahvaljujući za dar svakog od naših svećenika, želim da Gospodin radošću ispunja njihov život te ih iskustvom svoje blizine trajno čuva u vjerničkom predanju i nadahnjuje u svojoj službi.

Poreč, na Obraćenje sv. Pavla 2010.

+ Ivan, biskup

SVETA STOLICA

Poruka pape Benedikta XVI. Urbi et orbi na Božić 2009.

Draga braćo i sestre u Rimu i cijelome svijetu, i svi vi muškarci i žene miljenici Gospodnj!

"Lux fulgebit hodie super nos, quia natus est nobis Dominus.

Danas će nad nama zasjati svjetlost, jer rodio nam se Gospodin" (Rimski misal, Rođenje Gospodinovo, Misa zornica, Uzna antifona).

Liturgija mise zornice podsjetila nas je da je noć već prošla, a dan nastupio; svjetlo koje izbjija iz betlehemske špilje sjaji nad nama.

Ipak, Biblija i liturgija ne govore nam o prirodnom svjetlu, nego o drukčijem svjetlu, posebnom, koje je na neki način usmjereni i orijentirano prema "nama", onom istom "nama" za koje je betlehemska Djetešće "rođeno". To "mi" jest Crkva, velika sveopća obitelj Kristovih vjernika koji su s nadom isčekivali novo rođenje Spasitelja te danas u otajstvu slave trajnu aktualnost toga događaja.

Na početku, oko jasli u Betlehemu, to "mi" bilo je gotovo nevidljivo ljudskim očima. Kako nas izvješće Evanelje prema svetom Luki, "mi" je tada obuhvaćalo, osim Marije i Josipa, nekolicinu poniznih pastira koji su stigli do špilje nakon što su ih anđeli uputili. Svjetlo prvoga Božića bilo je poput plamena zapaljena u noći. Sve je uokolo bilo u mraku, dok je špilja isijavala istinskim svjetлом "koje obasjava svakog čovjeka" (Iv 1,9). Pa ipak, sve se događa u jednostavnosti i skrovitosti, na način na koji Bog djeluje kroz cijelu povijest spasenja. Bog voli zapaliti ograničena svjetlila koja će daleko doseći svojim zrakama. Istina, kao i Ljubav, koje su sadržaj toga svjetla, pale se ondje gdje je svjetlo prihvачeno,

šireći se potom u koncentričnim krugovima, gotovo dodirom, u srcima i umovima svih koji se slobodno otvore njegovu sjaju, te sami postaju izvori svjetla. Povijest Crkve započinje svoj hod u siromašnoj betlehemskoj špilji i kroz stoljeća postaje narod i izvor svjetla za čovječanstvo. I danas, po onima koji idu ususret tome Djetuštu, Bog nastavlja paliti plamenove u noći svijeta ne bi li pozvao ljude da prepoznaju u Isusu "znak" njegove spasonosne i oslobođiteljske prisutnosti, te prošire "mi" onih koji vjeruju u Krista na čitavo čovječanstvo.

Gdje god postoji "mi" koje prihvaca Božju ljubav, ondje sjaji svjetlo Kristovo, pa i u najtežim situacijama. Crkva, poput Djevice Marije, nudi svjetlu Isusa, Sina, kojega je ona sama primila na dar i koji je došao oslobođiti čovjeka od ropstva grijehu. Poput Marije, Crkva se ne boji, jer to je Djetešće njezina snaga. No, ona ga ne zadržava za sebe: nudi ga svima koji ga traže iskrena srca, poniznima na zemlji i pogodenima, žrtvama nasilja, svima koji žude za dobrom miru. I danas, ljudskoj obitelji koja je duboko obilježena teškom gospodarskom krizom, a još prije i onom moralnom, kao i bolnim ranama ratova i sukoba, na način solidarnosti i vjernosti čovjeku, Crkva ponavlja s pastirima: "Podimo u Betlehem" (Lk 2,15), ondje ćemo naći svoju nadu.

"Mi" Crkve živi ondje gdje je rođen Isus, u Svetoj zemlji, da bi pozvao njezine stanovnike da napuste svaku logiku nasilja i osvete, te se zauzmu novom snagom i velikodušnošću u hodu prema mirnom suživotu.

"Mi" Crkve prisutno je i u drugim zemljama Bliskoga istoka. Kako se ne sjetiti teškoga stanja u Iraku i onoga

malenoga stada kršćana koje živi u tom području? Ono ponekad trpi nasilje i nepravdu, ali uvjek nastoji pružiti vlastiti prilog izgradnji civiliziranog suživota suprotnog logici sukoba i odbacivanja bližnjega. "Mi" Crkve djeluje u Šri Lanki, na Korejskom poluotoku, na Filipinima, kao i u drugim azijskim zemljama, poput kvasca pomirenja i mira. Na Afričkom kontinentu ne prestaje podizati svoj glas prema Bogu kako bi se izmolio kraj svakog nasilja u Demokratskoj Republici Kongo; poziva građane Gvineje i Nigera na poštovanje ljudskih prava svake osobe i na dijalog; od stanovnika Madagaskara traži da nadiđu međusobne podjele i da se međusobno prihvataju; sve podsjeća da su pozvani na nadu, unatoč tragedijama, iskušenjima i teškoćama koje ih neprestance pogadaju. U Europi i Sjevernoj Americi, "mi" Crkve potiče na nadilaženje egoističnog i tehnicističkog mentaliteta, na promicanje općeg dobra i na poštovanje najslabijih osoba, počevši od onih još nerođenih. U Hondurasu pomaže oko ponovne uspostave institucija; u cijeloj Latinskoj Americi "mi" Crkve čimbenik je identiteta, punina istine i ljubavi koju

nijedna ideologija ne može zamijeniti, poziv je na poštovanje neotuđivih prava svake osobe i na njezin integralni razvoj, navještaj je prave i bratstva, izvor jedinstva. Vjerna poslanju svoga Uteteljitelja, Crkva je solidarna s onima koji su pogodjeni prirodnim nepogodama i siromaštvom, pa i u bogatim društvima. Pred izlaskom onih koji napuštaju svoju zemlju te su pokrenuti glađu, netolerantnošću ili uništenjem okoliša, Crkva je prisutnost koja poziva na prihvatanje. Jednom riječju, Crkva navješće posvuda Evangelje Kristovo unatoč progonima, diskriminacijama, napadima i ponekad neprijateljskoj nezainteresiranosti, što joj zapravo omogućava da podijeli sudbinu svoga Učitelja i Gospodina.

Draga braćo i sestre, kako li je velik dar biti dijelom zajedništva koje je za sve! To je zajedništvo Presvetoga Trojstva, iz čijega je srca sišao u svijet Emanuel, Isus, S nama Bog. Poput pastira u Betlehemu, puni divljenja i zahvalnosti promotrimo ovo otajstvo ljubavi i svjetla! Svima sretan Božić!

Poruka pape Benedikta XVI. za proslavu Svjetskog dana mira 1. siječnja 2010.

Ako želiš njegov mir, čuvaj stvoreno

1. U PRIGODI POČETKA NOVE GODINE, svim kršćanskim zajednicama, odgovornima nacija, muškarcima i ženama dobre volje cijelog svijeta želim uputiti najtoplje želje za mir. Za ovaj XLIII. svjetski dan mira izabrao sam temu: *Ako želiš njegovati mir, čuvaj stvoreno*. Poštivanje stvorenoga od velike je važnosti, također zato što je „stvaranje početak i temelj svih djela Božjih“ i njegovo očuvanje danas postaje bitno za mirni suživot čovječanstva. Zapravo, ako su zbog okrutnosti čovjeka nad čovjekom brojne prijetnje koje se nadvijaju nad mir i istinski cjeloviti ljudski razvoj – ratovi,

međunarodni i regionalni sukobi, teroristička djela i kršenja ljudskih prava – manje ne brinu niti prijetnje do kojih je došlo zbog nebrige – ako čak ne i zloporabe – u odnosu na zemlju i prirodna dobra što ih je Bog obilno darivao. Zbog tog razloga nužno je da čovječanstvo obnovi i ojača „onaj savez između ljudskog bića i okoliša koji mora biti odraz stvarateljske ljubavi Boga, od kojega potječemo i prema kojemu idemo“.

2. U enciklici *Caritas in veritate* pokazao sam da je cjeloviti ljudski razvoj tjesno povezan s obvezama koje proistječu iz čovjekovog odnosa s prirodnim okolišem,

kojega se smatra Božjim darom svima, čije korištenje sa sobom nosi zajedničku odgovornost prema cijelome čovječanstvu, osobito prema siromašnima i budućim naraštajima. Osim toga, primjetio sam da kada se priroda i – na prvome mjestu – ljudsko biće shvaćaju jednostavno kao plod slučaja ili evolucijskoga determinizma, postoji opasnost da se u savjestima oslabi svijest o odgovornosti. Međutim, sve stvoreno smatrati Božjim darom čovječanstvu pomaže nam shvatiti čovjekov poziv i vrijednost. Zapravo, prepuni čuđenja s psalmistom možemo navještaći: „Gledam ti nebesa, djelo prstiju tvojih, mjesec i zvijezde što ih učvrsti – pa što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohodiš?“ (*Ps* 8, 4-5). Razmatrati ljepotu stvorenoga poticaj je na priznavanje ljubavi Stvoritelja, one Ljubavi koja „pokreće sunce i druge zvijezde“.

3. Već je proteklo dvadeset godina kako je papa Ivan Pavao II., posvećujući Poruku za Svjetski dan mira temi *Mir s Bogom stvoriteljem, mir sa svim stvorenim*, skrenuo pozornost na odnos što ga mi, kao Božja stvorenja, imamo s univerzumom koji nas okružuje. „U naše se dane primjećuje – pisao je – sve veća svijest da je svjetski mir ugrožen... i nedostatkom dužnoga poštivanja prema prirodi.“ I dodao je kako se *ekološka svijest* „ne smije umrtviti, nego štoviše poticati tako da se razvija i sazrijeva pronalazeći pravo očitovanje u konkretnim programima i poduhvatima“. Već su moji prethodnici ukazivali na postojeći odnos između čovjeka i okoliša. Na primjer, 1971. godine u prigodi osamdesete obljetnice enciklike *Rerum novarum* Lava XIII, Pavao VI. je istaknuo da bi „nesmotrenim iskorištavanjem prirode (čovjek) bi je lako mogao razoriti, te i sam postati žrtvom njezina srozavanja“. I dodao je kako u tom slučaju ne samo „čovjekov materijalni okoliš postaje izvorom stalnih prijetnji kao što su zagađenje i otpaci, nove bolesti, sveobuhvatna razorna moć; ali ne samo to: čovjeku pače izmiče vlast nad vlastitim ljudskim krajolikom, on stvara sebi za sutra

okolinu koja će mu možda biti nepodnošljiva: ovo je socijalni problem golemyih razmjera koji se tiče svekolike ljudske obitelji.“

4. Premda izbjegava zadiranje u sama specifična tehnička rješenja, Crkva, „stručnjakinja u čovječnosti“, skrbi se da bi snažno svratila pozornost na odnos između Stvoritelja, ljudskoga bića i stvorenoga. Ivan Pavao II. je 1990. godine govorio o „ekološkoj krizi“ i ističući kako ona ima pretežito etičko obilježje ukazivao je na „hitnu moralnu potrebu nove solidarnosti“. Taj poziv još je hitniji danas, pred sve većim pokazateljima krize koju bi bilo neodgovorno ne uzeti u ozbiljno razmišljanje. Kako ostati ravnodušni pred problematikama što proizlaze iz pojave kao što su klimatske promjene, pretvaranje tla u pustinje, urušavanje i gubitak proizvodnosti velikih poljoprivrednih područja, zagađenje rijeka i vodenih pojaseva, gubitak bioraznolikosti, povećanje ekstremnih prirodnih nepogoda, krčenje šuma na ekvatorskim i tropskim područjima? Kako zanemariti rastuću pojavu takozvanih „izbjeglica zbog okoliša“: osoba koje zbog propadanja okoliša u kojemu žive moraju ga napustiti – često zajedno sa svojim dobrima – kako bi se suočili s opasnostima i nepoznanicama prisilnoga preseljavanja? Kako ne reagirati pred sukobima koji već traju i pred potencijalnim, povezanim s pristupom prirodnim bogatstvima? Sve su to pitanja koja imaju dubok utjecaj na ostvarivanje ljudskih prava, kao što je na primjer pravo na život, na prehranu, na zdravlje, na razvoj.

5. Ipak, valja u obzir uzeti da se ekološka kriza ne može procjenjivati odvojeno od pitanja koja su s njom povezana, budući da je snažno povezana sa samim shvaćanjem razvoja i viđenjem čovjeka i njegovih odnosa sa sebi sličnima i sa stvorenim. Stoga je mudro provesti *duboku i dalekovidnu reviziju modela razvoja*, kao i razmišljati o smislu ekonomije i njezinih svrha kako bi se ispravile njezine disfunkcije i iskrivljenja. To zahtjeva

ekološko zdravstveno stanje planete; to traži i nadasve kulturna i moralna kriza čovjeka, čiji simptomi su već dugo vremena očigledni u svim dijelovima svijeta. Čovječanstvo treba *duboku kulturnu obnovu*; treba *ponovno otkriti one vrijednosti koje predstavljaju čvrsti temelj* na kojemu graditi bolju budućnost za sve. Krizne situacije kroz koje ono prolazi u ovome trenutku – bilo da su one gospodarskog, prehrambenog, okolišnog ili društvenoga obilježja – u biti su također međusobno povezane moralne krize. One obvezuju na ponovno planiranje zajedničkoga puta ljudi. One osobito obvezuju na način života usmjeren trijeznosti i solidarnosti, s novim pravilima i oblicima obvezivanja pozivajući se s povjerenjem i hrabrošću na postignuta pozitivna iskustva, te odlučno odbacujući ona negativna. Samo tako sadašnja kriza postaje *prigoda za rasuđivanje i za novo planiranje*.

6. Nije li možda istina da je na početku onoga što u kozmičkome smislu zovemo "priroda" "plan ljubavi i istine"? Svijet nije „proizvod kakve god nužnosti, slijepi sudbine ili slučaja... svijet proizlazi iz slobodne Božje volje jer je Bog želio da stvorenja imaju udjela u njegovu bitku, u njegovoj mudrosti i u njegovoj dobroti“. *Knjiga Postanka* na svojim prvim stranicama vraća nas na mudro planiranje kozmosa, koje je plod Božje misli na čijem su vrhu smješteni muškarac i žena stvorenji na sliku i priliku Stvoritelja da „napune zemlju“ i da „njome vladaju“ kao „upravitelji“ samoga Boga (usp. *Post* 1,28). Sklad između Stvoritelja, čovječanstva i stvorenoga što ga opisuje Sveti pismo, prekinut je grijehom Adama i Eve, muškarca i žene koji su žudili za zauzimanjem Božjega mjesta, odbivši se priznati njegovim stvorenjima. Posljedica je takva da se iskrivila i zadaća „vladanja“ zemljom, „da je obrađuju i čuvaju“, te je između njih i ostalog stvorenog došlo do sukoba (usp. *Post* 3, 17-19). Ljudsko biće prepustilo se prevlasti sebičnosti, gubeći smisao za Božji mandat te se u odnosu sa

stvorenim ponašalo kao izrabljivač, hoteći imati apsolutno gospodstvo nad njime. No, pravo značenje početne Božje zapovijedi, koje je vrlo očito u *Knjizi Postanka* nije se sastojalo u jednostavnome davanju vlasti, već daleko više u pozivu na odgovornost. Osim toga, mudrost starih prepoznala je da nam je priroda na raspolaganju ne kao „hrpa slučajno odbačenih otpadaka“, dok nam je biblijska Objava dala da shvatimo kako je priroda dar Stvoritelja koji joj je uredio unutarnji poredak, kako bi čovjek iz njega mogao izvući obvezne smjernice da bi je „obrađivao i čuvao“ (usp. *Post* 2,15). Sve što postoji pripada Bogu koji je (stvoreno) povjerio ljudima, ali ne da bi njime raspolažali samovoljno. A kada se čovjek, umjesto da vrši svoju ulogu Božjega suradnika stavlja na mjesto Boga onda to izaziva pobunu prirode, „koju više tiražira nego njome vlada“. Čovjek, dakle, ima dužnost odgovorno vladati stvorenjem, čuvajući ga i obradujući.

7. Na žalost, mora se utvrditi da mnoštvo osoba u raznim zemljama i područjima planete proživljava sve veće poteškoće zbog toga što su mnogi nemarni ili odbijaju odgovorno upravljati okolišem. Drugi vatikanski koncil podsjetio je da je „Bog zemlju i sve što ona sadrži namijenio za uporabu svim ljudima i narodima“. Stoga baština stvorenoga pripada cijelome čovječanstvu. Međutim, sadašnji ritam iskorištavanja u ozbiljnu opasnost dovodi raspoloživost nekih prirodnih bogatstava ne samo za sadašnji naraštaj, nego nadasve za one buduće. Zato nije teško utvrditi da je uništavanje okoliša često rezultat nedostatka dugoročnih političkih projekata ili pak kratkovidnog slijedenja ekonomskih interesa koji se na žalost pretvaraju u ozbiljnu prijetnju stvorenome. Da bi se suprotstavili toj pojavi, ne temelju činjenice da „svaka odluka vezana uz ekonomiju ima moralne posljedice“, ekonomsko djelovanje treba također više poštivati okoliš. Kada se koriste prirodna bogatstva, potrebno se brinuti za njihovo očuvanje, predviđajući i trošak – vodeći računa o okolišu i društvu – kojega treba procijeniti

kao bitan čimbenik samih troškova ekonomskog aktivnosti. Na međunarodnoj je zajednici i nacionalnim vladama da daju ispravne signale za učinkovito suprotstavljanje onim načinima korištenja okoliša koji su za njega štetni. Da bi se zaštitio okoliš, da bi se očuvala bogatstva i klime s jedne strane potrebno djelovati poštjući dobro definirane norme i sa pravnoga i ekonomskoga stajališta, a s druge strane voditi računa o obveznoj solidarnosti s onima koji žive na najsiromašnijim područjima zemlje i s budućim naraštajima.

8. Zapravo, nužnom se čini postizanje čestite međugeneracijske solidarnosti. Troškovi što proizlaze iz korištenja zajedničkih bogatstava okoliša ne mogu biti na teret budućih naraštaja: „Budući da smo baštinici prošlih generacija i korisnici rada naših suvremenika, mi imamo obaveza prema svima i ne možemo se oslobođiti brige za one koji dolaze poslije nas da uvećaju krug ljudske obitelji. Univerzalna solidarnost koja je činjenica, za nas je ne samo dobrobit nego i dužnost. *Riječ je o odgovornosti koju sadašnji naraštaji imaju prema budućim naraštajima*, odgovornosti koja pripada također pojedinim državama i međunarodnoj zajednici“. Korištenje bi prirodnih bogatstava moralno biti takvo da neposredne prednosti ne dovedu do negativnih posljedica za živa bića, za ljudska i koja to nisu, sadašnja i ona buduća; da zaštita privatnoga vlasništva ne sprječava opću namjenu dobara; da čovjekov zahvat ne dovede u pogibelj plodnost zemlje, na dobro danas i na dobro sutra. Osim čestite međugeneracijske solidarnosti, potrebno je istaknuti hitnu moralnu potrebu za obnovljenom *unutar-generacijskom solidarnošću*, osobito u odnosima među zemljama u razvoju i onih koje su visoko industrijalizirane: „Neodgodiva je zadaća međunarodne zajednice iznaci institucionalne putove za reguliranje iskorištavanja neobnovljivih izvora, također uz sudjelovanje siromašnih zemalja i na način zajedničkog planiranja budućnosti“. *Ekološka kriza pokazuje*

nužnost solidarnosti koja će se protegnuti kroz prostor i vrijeme. Naime, među uzrocima sadašnje ekološke krize važno je priznati povjesnu odgovornost industrijaliziranih zemalja. Manje razvijene zemlje i osobito one koje se tek razvijaju nisu ipak oslobođene vlastite odgovornosti u odnosu na stvoreno, jer svima pripada obveza da postupno usvoje učinkovite mјere i politike za zaštitu okoliša. To bi se moglo lakše ostvariti kada bi računice u pomaganju, u prenošenju znanja i poštenijih tehnologija bile manje sebične.

9. Nesumnjivo, jedan od glavnih problema s kojim se mora suočiti međunarodna zajednica je pitanje energetskih izvora, pri čemu mora iznaci zajedničke i održive strategije kako bi se zadovoljile potrebe za energijom sadašnjeg naraštaja i onih budućih. U tu svrhu potrebno je da tehnološki napredna društva budu spremna poticati trijezna ponašanja, smanjujući vlastite potrebe za energijom i poboljšavajući uvjete njezinoga korištenja. Istodobno je potrebno promicati otkrivanje i primjenu energija s manjim utjecajem na okoliš te „svjetsku preraspodjelu energetskih izvora kako bi im se i one zemlje koje su ih lišene, mogle približiti“. Ekološka kriza, znači, pruža povjesnu priliku za pripremu zajedničkoga odgovora usmjerenog na promjenu modela globalnoga razvoja u smjeru koji će pokazivati više poštovanja u odnosu na stvoreno i na cjelokupni ljudski razvoj, nadahnut vrijednostima koje su svojstvene ljubavi u istini. Zato priželjkujem prihvatanje modela razvoja kojemu će u središtu biti ljudsko biće, koji će se temeljiti na promicanju i raspodjeli općega dobra, na odgovornosti, na svijesti o nužnoj promjeni životnih stilova i na razboritosti, kreposti koja pokazuje što treba učiniti danas, predviđajući ono što se može dogoditi sutra.

10. Da bi čovječanstvo vodio prema sveukupno održivome upravljanju okolišem i bogatstvima planete, čovjek je pozvan upotrijebiti svoju inteligenciju na području znanstvenoga i tehnološkog

istraživanja i u primjeni otkrića što proizlaze iz njih. „Nova solidarnost“ što ju je Ivan Pavao II. predložio u *Poruci za Svjetski da mira 1990*, i „globalna solidarnost“ na koju sam i ja podsjetio u *Poruci za Svjetski dan mira 2009*, stajališta su od temeljne važnosti za usmjeravanje napora oko očuvanja stvorenoga, preko bolje koordiniranog sustava upravljanja bogatstvima zemlje na međunarodnoj razini, nadasve u trenutku u kojem se na sve očigledniji način pokazuje snažna međusobna povezanost koja postoji između borbe protiv uništavanja okoliša i promicanja cijelovitoga ljudskoga razvoja. Riječ je o nužnoj dinamici jer „se integralni razvoj čovjeka ne može ostvariti bez solidarnog razvoja čovječanstva.“ Danas su brojne znanstvene prigode i mogući inovativni putovi zahvaljujući kojima je moguće pružiti zadovoljavajuća i skladna rješenja za odnose između čovjeka i okoliša. Na primjer, potrebno je potaknuti istraživanja namijenjena otkrivanju učinkovitijih načina za iskorištavanje velikih potencijala sunčeve energije. Isto takvu pozornost treba potom dati sada već planetarnom pitanju vode i globalnoga hidrogeološkoga sustava, čiji je ciklus od prvotne važnosti za život na zemlji i čija stabilnost je u opasnosti zbog snažne prijetnje klimatskih promjena. Isto se tako trebaju istražiti prikladne strategije ruralnoga razvoja usredotočene na male poljoprivrednike i njihove obitelji, kao što je također potrebno pripremiti prikladne politike za upravljanje šumama, za recikliranje otpada, za vrednovanje postojećih sinergija između suprotstavljanja klimatskim promjenama i borbe protiv siromaštva. Nužne su ambiciozne nacionalne politike, upotpunjene potrebnim međunarodnim naporom koji će donijeti važne dobrobiti, posebno kratkoročno i dugoročno. Naposljetku, potrebno je izići iz logike pukoga trošenja i promicati one oblike poljoprivredne i industrijske proizvodnje koje poštuju poredek stvaranja i koje su zadovoljavajuće za primarne potrebe sviju. S ekološkim se pitanjem ne

treba sučeljavati samo zbog zastrašujućih perspektiva što ih na obzoru očrtava uništavanje okoliša; to pitanje nadasve mora biti motivirano traganjem za istinskom solidarnošću na svjetskoj razini, nadahnutom vrijednostima ljubavi, pravde i općega dobra. Osim toga, kao što sam već imao prilike podsjetiti, „tehnika nikada nije samo tehnika. Ona otkriva čovjeka i njegovo nastojanje ka razvoju te izražava težnju ljudskoga duha za postupnim nadilaženjem određenih materijalnih uvjetovanosti. Stoga tehniku valja uklopiti u zapovijed 'obrađivanja i čuvanja zemlje' (usp. Post 2,15), koju je Bog dao čovjeku, i krijeći onaj savez između ljudskoga bića i okoliša koji mora biti odraz stvaralačke Božje ljubavi.“

11. Sve se jasnije pokazuje kako se tema uništavanja okoliša tiče ponašanja svakoga od nas, životnih stilova i trenutno prevladavajućih načina potrošnje i proizvodnje koji su često neodrživi s društvenoga stajališta, sa stajališta okoliša pa čak i s ekonomskoga stajališta. Sad je već doista nužna stvarna promjena mentaliteta koja bi sve navela na prihvatanje novih životnih stilova „u kojima traženje istinitog, i lijepog, i dobrog i zajedništvo s drugim ljudima u svrhu zajedničkog rasta budu elementi koji će vladati izborom potrošnje, štednje i investicija.“ Sve se više treba odgajati na izgradnju mira polazeći od širokogrudnih odluka na osobnoj i obiteljskoj razini kao i na razini zajednice i politike. Svi smo odgovorni za zaštitu i skrb o stvorenome. Takva odgovornost ne poznaje granice. Prema načelu *supsidijarnosti* važno je da se svatko zauzme na razini koja mu pripada, djelujući kako bi se nadvladala prevlast partikularnih interesa. Uloga senzibiliziranja i formacije osobito pripada raznim subjektima civilnoga društva i nevladinim organizacijama koje se odlučno i velikodušno zauzimaju za širenje ekološke odgovornosti koja bi se sve više morala oslanjati na poštivanje „humane ekologije“. Osim toga, potrebno je podsjetiti na odgovornost *medija* na tom području,

predlažući pozitivne modele na kojima se valja nadahnjivati. Zapravo, baviti se okolišem zahtjeva široki i globalni pogled na svijet; zajednički i odgovorni napor da se s logike usredotočene na sebični nacionalistički interes prijede na viđenje koje će uvijek obuhvaćati potrebe svih naroda. Ne može se ostati ravnodušni pred onime što se događa oko nas, jer bi propadanje bilo kojeg dijela planeta palo na leđa svima. Veze među osobama, društvenim skupinama i državama, kao i one između čovjeka i okoliša trebaju poprimiti stil poštivanja i „ljubavi u istini“. U tako širokom kontekstu, više je nego poželjno da učinkoviti i međusobno suglasni budu napor i međunarodne zajednice usmjereni postizanju postupnoga razoružanja i svijeta lišenoga nuklearnih oružja, čija sama prisutnost prijeti životu planete i procesu cijelovitoga razvoja sadašnjega i budućega čovječanstva.

12. *Crkva ima odgovornost za stvoreno* i osjeća da je mora iskazivati pa i u javnom prostoru kako bi štitila zemlju, vodu i zrak, darove Boga Stvoritelja za sve, a nadasve da bi zaštitila čovjeka od opasnosti samouništenja. Propadanje prirode zapravo je tjesno povezano s kulturom koja oblikuje ljudski suživot, zbog čega „poštivanje 'humane ekologije' u društvu ide u prilog i ekologiji okoliša“. Ne može se od mladih tražiti da poštuju okoliš, ako im se u obitelji i u društvu ne pomaže da poštiju sebe same: knjiga prirode je jedinstvena, kako na području okoliša tako i na području osobne, obiteljske i društvene etike. Obvezе prema okolišu proizlaze iz obveza prema osobi kao takvoj i u odnosu prema drugima. Zbog toga rado potičem odgoj za ekološku odgovornost koja bi – kako sam uputio u enciklici *Caritas in veritate* – očuvala istinsku „humanu ekologiju“ i stoga s obnovljenim uvjerenjem potvrdila nedodirljivost ljudskoga života u svakoj njegovoј fazi i u svim njegovim okolnostima, dostojanstvo osobe i nezamjenjivo poslanje obitelji u kojoj se odgaja na ljubav prema bližnjemu i na poštivanje prirode. Potrebno je očuvati

ljudsku baštinu društva. Ta baština vrijednosti ima svoj izvor i upisana je u naravni moralni zakon koji je temelj poštivanja ljudske osobe i stvorenoga.

13. Na kraju, ne treba zaboraviti činjenicu koja je izrazito indikativna, da brojni ljudi pronalaze spokoj i mir, da osjećaju kako su se obnovili i osnažili kada su u tjesnom dodiru s ljepotom i skladom prirode. Zato i postoji neka vrsta uzajamnosti: u brizi za stvoreno utvrđujemo da Bog, preko stvorenoga, brine o nama. S druge strane, ispravno shvaćanje odnosa čovjeka s okolišem ne dovodi do apsolutiziranja prirode ni do toga da bi je se držalo važnijom od same osobe. Ako crkveno Učiteljstvo izražava zbumjenost pred shvaćanjem okoliša nadahnutim ekocentrizmom i biocentrizmom, onda je to stoga što takvo shvaćanje isključuje ontološku i aksiološku razliku između ljudske osobe i ostalih živih bića. Na taj se način zapravo uklanja identitet i superiorna uloga čovjeka, favorizirajući egalitarističko viđenje „dostojanstva“ svih živih bića. Tako se daje pristup novome panteizmu s novopoganskim naglascima koji smatraju da spasenje čovjeka dolazi samo od prirode, shvaćene u čisto naturalističkom smislu. No, Crkva poziva da se to pitanje postavi na uravnoteženi način, u poštivanju „gramatike“ što ju je Stvoritelj upisao u svoje djelo, povjeravajući čovjeku ulogu čuvara i odgovornoga upravitelja stvorenoga, ulogu koju zasigurno ne smije zloupotrijebiti, no od koje ne može niti odstupiti. Naime, i suprotno stajalište apsolutiziranja tehnike i ljudske moći pretvara se u težak napad ne samo na prirodu, nego i na samo ljudsko dostojanstvo.

14. *Ako želiš njegovati mir, čuvaj stvoreno.* Traganje za mirom svih ljudi dobre volje bit će jamačno olakšano zajedničkim priznavanjem nerazdvojnoga odnosa koji postoji između Boga, ljudskih bića i svega stvorenoga. Prosvijećeni božanskom Objavom i slijedeći Predaju

Crkve, kršćani daju svoj doprinos. Oni kozmos i njegova čudesna promatralju u svjetlu stvarateljskoga djela Oca i otkupiteljskoga djela Krista koji je svojom smrću i uskrsnućem s Bogom izmirio „sa sobom sve, bilo na zemlji, bilo na nebesima“ (*Kol* 1,20). Krist, raspeti i uskrsli, čovječanstvu je dao dar svoga Duha posvetitelja, koji vodi put povijesti u iščekivanju dana u kojem će slavnim povratkom Gospodinovim započeti „nova nebesa i zemlja nova“ (2 *Pt* 3,13), u kojoj će zauvijek prebivati pravednost i mir. Zato je zaštita prirodnog okoliša da bi se izgradio svijet mira obveza svake osobe. Eto nam hitnoga izazova s kojim se treba suočiti s

obnovljenim i zbornim naporom; evo providnosne prigode da se novim naraštajima podari perspektiva bolje budućnosti za sve. Neka toga budu svjesni odgovorni za nacije i svi oni, na bilo kojoj razini, kojima je u srcu sloboda čovječanstva: zaštita stvorenoga i ostvarenje mira stvarnosti su koje su međusobno povezane iznutra! Zbog toga pozivam sve vjernika da uzdignu svoju žarku molitvu Bogu, svemogućem Stvoritelju i milosrdnome Ocu da u srcu svakoga muškarca i žene odjekne, bude prihvaćen i zaživi hitni poziv: *Ako želiš njegovati mir, čuvaj stvoreno.*

Iz Vatikana, 8. prosinca 2009.

Poruka pape Benedikta XVI. za korizmu 2010.

Božja se pravednost očitovala po vjeri u Isusa Krista (usp. Rim 3, 21 – 22)

Draga braćo i sestre, svake godine, prigodom korizme, Crkva nas poziva na iskreno preispitivanje našega života u svjetlu evanđeoskih učenja. Ove bih vam godine htio predložiti neka razmišljanja o velikoj temi pravednosti, polazeći od Pavlovih riječi: *Božja se pravednost očitovala po vjeri u Isusa Krista* (usp. *Rim* 3, 21 – 22).

Pravednost: “dare cuique suum”

Zaustavit ću se ovdje u prvom redu na značenju izraza „pravednost“, koji u običnom govoru znači „dati svakome njegovo – *dare cuique suum*“, prema poznatu izrazu koji je skovao Ulpijan, rimski pravnik iz trećeg stoljeća. Međutim ta klasična definicija, zapravo, ne precizira u čemu se sastoji to *njegovo* što treba osigurati svakom pojedincu. Ono što čovjek treba, ne može mu se zajamčiti zakonom. Da bi osoba uživala život u punini, nužno je nešto dublje, što joj može pripasti samo besplatno: mogli bismo reći da čovjek živi od one ljubavi koju jedino Bog može saopćiti, budući da ga je on stvorio na svoju sliku i priliku. Materijalna su dobra

jamačno korisna i nužna – uostalom sâm se Isus pobrinuo da ozdravi bolesne, da nahrani gladno mnoštvo koje je išlo za njim i sigurno je osuđivao ravnodušnost, koja i danas prisiljava stotine milijuna ljudskih bića na umiranje zbog nedostatka hrane, vode i lijekova, ali „razdiobna“ pravednost ne daje ljudskom biću sve ono „njegovo“ na koje polaže pravo. Ono naime treba Boga kao što treba kruh i više od toga. Sveti Augustin primjećuje: ako je „pravednost krepost koja daje svakom njegovo ... nije nipošto čovjekova pravednost to što oduzima čovjeka pravom Bogu“ (*De civitate Dei*, XIX, 21).

Odakle dolazi nepravda?

Evangelist Marko prenosi sljedeće Isusove riječi, kojima se Isus uključio u tadašnju raspravu o tomu što je čisto a što nečisto: „Ništa što izvana ulazi u čovjeka ne može ga onečistiti, nego što iz čovjeka izlazi – to ga onečišćuje... Što iz čovjeka izlazi, te onečišćuje čovjeka. Ta iznutra, iz srca čovječjega, izlaze zle namisli.“ (*Mk* 7, 15. 20 – 21) Osim sama pitanja vezana uz hranu u reakciji farizeja možemo primijetiti

jednu trajnu čovjekovu napast: tvrditi da zlo ima neki izvanjski uzrok. Mnoge suvremene ideologije, ako dobro pogledamo, polaze od te pretpostavke: da nepravda dolazi "izvana", da bi zavladala pravda dovoljno je ukloniti izvanjske uzroke koje priječe njezino ostvarenje. Taj način razmišljanja – opominje Isus – je naivan i kratkovidan. Nepravda, plod zla, nema isključivo izvanjske korijene; njezin uzrok leži u ljudskom srcu, gdje se nalaze klice jednoga tajanstvena suživota sa zlom. Prepoznaje to s gorčinom psalmist: "Evo, grešan sam već rođen, u grijehu me zače majka moja." (*Ps* 51, 7) Dà, čovjeka je učinilo slabim nešto duboko u njemu, što ga onesposobljava ući u zajedništvo s drugim. Otvoren po svojoj naravi slobodnoj bujici dioništva s drugim, primjećuje u sebi neku čudnu gravitacijsku silu, koja ga tjera zatvoriti se u sama sebe, postavljati se *iznad* i afirmirati se *nauštrb* drugih: to je egoizam, posljedica istočnoga grijeha. Adam i Eva, zavedeni Sotoninom laži, ubravši tajanstveni plod usprkos Božjoj zapovijedi, zamijenili su logiku pouzdavanja u Ljubav logikom dvojbe i natjecanja; logiku primanja, povjerljiva iščekivanja Drugoga, nemirnom logikom u kojoj se grabi samo sebi i čini sve vlastitim silama (usp. *Post* 3, 1 – 6), kušajući, kao posljedicu, osjećaj nemira i nesigurnosti. Kako se čovjek može oslobođiti tog sebična nagnuća i otvoriti se ljubavi?

Pravednost i Sedaqah

Usrcu Izraelove mudrosti nalazimo duboku vezu između vjere u Boga, koji "iz gliba vadi siromaha" (*Ps* 113, 7) i pravednosti prema bližnjemu. Sama riječ kojom se na hebrejskome označava krepost pravednosti, *sedaqah*, dobro to izražava. *Sedaqah* naime znači s jedne strane puno prihvaćanje volje Boga Izraela, a s druge, pravičnost u odnosima prema bližnjima (usp. *Izl* 20, 12 – 17), navlastito prema siromasima, strancima, siročadi i udovicama (usp. *Pnz* 10, 18 – 19). Ali ta su dva značenja povezana, jer kada daje siromahu, Izraelac ne čini ništa drugo već

uzvraća Bogu, koji se smilovao nad bijedom svojeg naroda. Nije slučajno da se darivanje pločâ Zakona Mojsiju, na brdu Sinaj, zabilo nakon prelaska Crvenog mora. Slušanje Zakona naime pretpostavlja vjeru u Boga, koji je prvi 'čuo vapaj' svojeg naroda te je "sišao da ga izbavi iz vlasti Egipta" (usp. *Izl* 3, 8). Bog je pozoran na vapaj bijednika i zauzvrat traži da ga se sluša: traži pravednost prema siromahu (usp. *Sir* 4, 4 – 5. 8 – 9), pridošlici (usp. *Izl* 22, 20), robu (usp. *Pnz* 15, 12 – 18). Da bi se stupilo na put pravednosti, nužno je stoga izaći iz one opsjene samodostatnosti, iz onoga dubokog stanja zatvorenosti, koje predstavlja sâm uzrok nepravde. Potreban je, drugim riječima, dublji "izlazak" od onoga što ga je Bog učinio s Mojsijem, oslobođenje srca, koje sâmo slovo zakona ne može ostvariti. Postoji li dakle za čovjeka nuda pravednosti?

Krist, Božja pravednost

Kršćanski navještaj pozitivno odgovara čovjekovu žđ za pravednošću, kao što kaže apostol Pavao u *Poslanici Rimljanim*: "Sada se pak izvan Zakona očitovala pravednost Božja ... po vjeri Isusa Krista, prema svima koji vjeruju. Ne, nema razlike! Svi su zaista sagriješili i potrebna im je slava Božja; opravdani su besplatno, njegovom milošću po otkupljenju u Kristu Isusu. Njega je Bog izložio da krvlju svojom bude Pomiriliše po vjeri." (3, 21 – 25)

Koja je dakle Kristova pravednost? To je prije svega pravednost koja dolazi od milosti, gdje nije čovjek taj koji daje zadovoljštinu, koji ozdravlja sama sebe i druge. Činjenica da se "okajanje" događa u Isusovoj "krvi" znači da nisu čovjekove žrtve te koje ga oslobađaju od tereta grijeha, već gesta ljubavi Boga koji se otvara sve do kraja, sve dotle da pušta da u nj uđe "prokletstvo" koje pripada čovjeku, da bi ovomu zauzvrat prenio "blagoslov" koji pripada Bogu (usp. *Gal* 3, 13 – 14). Ali to odmah pokreće jedan prigovor: kakva je to pravednost u kojoj pravednik umire za

krivca a krivac prima zauzvrat blagoslov koji pripada pravedniku? Ne prima li tako svaki od njih upravo suprotno od onoga što mu pripada? No upravo ovdje se, zapravo, razotkriva Božja pravednost, koja se stubokom razlikuje od ljudske. Bog je platio za nas u svojem Sinu doista neizmjernu cijenu otkupljenja. Čovjek se može čak i buniti zbog te pravednosti križa, jer ona iznosi na vidjelo da čovjek nije neko samodostatno biće, već treba Drugoga da bi bio potpuno to što jest. Obratiti se Kristu, vjerovati evanđelju, znači u bîti upravo ovo: izaći iz opsjene o samodostatnosti te otkriti i prihvati vlastitu bijedu – siromaštvo drugih i Božje siromaštvo, potrebu za njegovim oproštenjem i njegovim prijateljstvom.

Tako se može shvatiti da je vjera sve drugo samo ne neka jednostavna, lagodna, obična zbilja: potrebna je poniznost da bi se prihvati da trebam Drugoga koji će me oslobođiti onoga "mogeg", da bi mi dao "svoje". To se osobito događa u sakramentima pokore i euharistije.

Zahvaljujući Kristovu djelovanju, otvaraju nam se vrata "veće" pravednosti, a to je pravednost ljubavi (usp. *Rim* 13, 8 – 10), pravednost onoga koji se u svakom slučaju osjeća sve više dužnikom no vjerovnikom, jer je primio više no što je mogao očekivati. Upravo osnaženi tim iskustvom, vjernici ćute u sebi neki nutarnji poticaj pridonijeti oblikovanju pravednih društava, gdje svi primaju ono što im je potrebno da bi živjeli sukladno dostojanstvu vlastitom ljudima i gdje je pravednost oživljena ljubavlju.

Draga braćo i sestre, korizma ima svoj vrhunac u Vazmenom trodnevlu, u kojem ćemo i ove godine slaviti Božju pravednost, koja je punina ljubavi, dara, spasenja. Neka ovo vrijeme pokore bude za sve vjernike vrijeme istinskog obraćenja i intenzivna upoznavanja otajstva Krista, koji je došao ispuniti svaku pravednost. S tim osjećajima, podjeljujem svima od srca apostolski blagoslov.

U Vatikanu, 30. listopada 2009.

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan bolesnika 2010.

Iskustvo bolesti i trpljenja može postati škola nade

Draga braćo i sestre!

Dana 11. veljače, na liturgijski spomen Blažene Djevice Marije Lurdske, u vatikanskoj će se bazilici proslaviti 18. Svjetski dan bolesnika. Zgodna podudarnost s 25. obljetnicom osnutka Papinskog vijeća za zdravstvene djelatnike predstavlja još jedan razlog za zahvaliti Bogu na do sada prijeđenom putu na području pastoralne zdravstvene djelatnosti. Želim od srca da ta obljetnica bude prigoda za velikodušniji apostolski žar u službi bolesnika i svih onih koji se posvećuju njihovoј skrbi.

Godišnjom proslavom Dana bolesnika Crkva, zapravo, želi probuditi

snažnu svijest u crkvenoj zajednici o važnosti pastoralne službe u velikom svijetu zdravlja, koja je sastavni dio njezina poslanja, jer je na tragu samog Kristova spasenjskog poslanja. On, božanski liječnik, "prošao [je] čineći dobro i ozdravljajući sve kojima bijaše ovladao đavao" (*Dj* 10,38). U tajni njegove muka, smrti i uskrsnuća, ljudsko trpljenje crpi smisao i puninu svjetla. U apostolskom pismu *Salvifici doloris*, sluga Božji Ivan Pavao II. ovako objašnjava tu zbilju: "Ljudsko trpljenje – pisao je – dostiglo je svoj vrhunac u Kristovoj muci. I istodobno ono je ušla u potpuno novu dimenziju i u novi red: vezano je uz ljubav..., uz onu ljubav koja stvara dobro, koja izvlači dobro također iz zla preko trpljenja, kao što je najviše dobro

otkupljenja svijeta poteklo od Kristova križa i neprestano iz njega izvire. Kristov je križ postao izvor, iz kojeg izviru rijeke žive vode” (18).

Gospodin Isus na Posljednjoj večeri, prije nego će se vratiti Ocu, prignuo se da opere noge apostolima, anticipirajući najviši čin ljubavi na križu. S tom je gestom pozvao svoje učenike da uđu u istu njegovu logiku ljubavi koja se daje osobito najmanjima i najpotrebitijima (usp. *Iv* 13,12-17). Slijedeći njegov primjer, svaki je kršćanin pozvan, u različitim i uvijek novim okolnostima, u vlastitom životu provoditi u djelu prispopobu o dobrom Samarijancu, koji, prolazeći pored nekog čovjeka kojeg su razbojnici ostavili polumrtva uz put, “vidje ga, sažali se. Pristupi mu, opra mu rane uljem i vinom i zavi ih. Zatim ga stavi na svoje kljuse, odvede u gostonicu i preuze za nj brigu. Sutradan izvadi dva denara i dade ih gostoničaru: 'Brini se za nj – reče mu – pa ako što više potrošiš, ja ču ti na povratku platiti'” (*Lk* 10,33-35).

Na kraju prispopobe Isus kaže: “Idi pa i ti čini tako” (*Lk* 10,37). S tim se riječima obraća i nama. Potiče nas pragnuti se nad rane tijela i duše tolike naše braće i sestara koje susrećemo na putovima svijeta; pomaže nam shvatiti da, Božjom milošću koju se prihvata i živi u svakodnevnom životu, iskustvo bolesti i trpljenja može postati škola nade. I doista, kao što sam istaknuo u enciklici *Spe salvi*, “ne ozdravlja čovjeka izbjegavanje trpljenja, bijeg od boli, već sposobnost prihvatiti nevolje i sazrijevati u njoj, naći smisao po sjedinjenju s Kristom, koji je patnje podnosio s beskrajnom ljubavlju” (37).

Već je Drugi vatikanski koncil podsjetio na važnu zadaću Crkve da skrbi za one koji trpe. U dogmatskoj konstituciji *Lumen gentium* čitamo da je “Otac poslao Krista 'naviještati Radosnu vijest siromasima, ...ozdravljati one koji su skršena srca' (*Lk* 4,18), 'tražiti i spasiti ono što je izgubljeno' (*Lk* 19,10); na sličan način

Crkva okružuje ljubavlju sve koji su pogodjeni ljudskom slabošću, štoviše, u siromasima i patnicima prepoznaje sliku svojega siromašnog i patničkog Utjemeljitelja te se trsi ukloniti njihovu nevolju i nastoji u njima služiti Kristu” (8). To čovjekoljubni i duhovni rad crkvene zajednice s bolesnicima i onima koji trpe tijekom stoljeća je izražavan u mnogim oblicima i zdravstvenim strukturama, od kojih su neki imali i institucionalni karakter. Htio bih ovdje spomenuti one koji su izravno vodile biskupije kao i one koji su plod velikodušnosti raznih redovničkih ustanovâ. Riječ je o dragocjenoj “baštini” koja odgovara na činjenicu da “ljubav ima također potrebu za organiziranošću kako bi predstavljala uređeni oblik služenja” (*Enc. Deus caritas est*, 20). Osnivanje Papinskog vijeća za zdravstvene djelatnike, prije dvadeset i pet godina, ulazi u tu skrb Crkve za svijet zdravlja. I stalo mi je dodati da se, u sadašnjem povijesno-kulturnom trenutku, zamjećuje potreba za pozornom i kapilarnom prisutnošću Crkve pored bolesnika, kao i prisutnost u društvu koja je kadra prenijeti na djelotvoran način evandeoske vrijednosti u cilju zaštite ljudskoga života, od njegova začeća pa do prirodne smrti. Želio bih ovdje podsjetiti na Poruku siromašnima, bolesnima i svima onima koji trpe, koji su koncilski oci uputili svijetu na završetku Drugoga vatikanskog koncila: “Vi svi koji teže osjećate teret križa – rekli su – ... vi koji plačete... vi neznani patnici, budite hrabri: vi ste miljenici Božjega kraljevstva, kraljevstva nade, sreće i života; vi ste braća trpećeg Krista; i s njim, ako to želite, vi spašavate svijet!” (*Ench. Vat.*, I, n. 523*, [str. 313]). Zahvaljujem od srca osobama koje, svakodnevno, “služe bolesnima i onima koji trpe”, čineći da “apostolat Božjeg milosrđa, u koji su uključeni, odgovara uvijek sve bolje na nove zahtjeve” (Ivan Pavao II., ap. konst. *Pastor Bonus*, čl. 152).

U ovoj Svećeničkoj godini, svoju misao upućujem osobito vama, dragi svećenici, “poslužiteljima bolesnika”,

znaku i oruđu Kristova suosjećanja, koji mora doći do svakog čovjeka koji trpi. Pozivam vas, dragi prezbiteri, da se ne štedite u skrbi i pružanju utjehe tim osobama. Vrijeme provedeno uz onoga koji je u kušnji rađa plodovima milosti za sve ostale dimenzije pastorala. Obraćam se na kraju vama, dragi bolesnici, i molim vas da molite i prinosite svoja trpljenja za svećenike, da uzmognu biti vjerni svojem pozivu i da njihova služba bude bogata

duhovnim plodovima, na dobrobit čitave Crkve.

S tim osjećajima, zazivam na bolesnike, kao i na sve one koji im pomažu, majčinsku zaštitu Marije *Salus Infirmorum* i svima od srca udjelujem apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 22. studenoga 2009.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Priopćenje sa sjednice Stalnog vijeća HBK-e

Pod predsjedanjem đakovačko-osječkog nadbiskupa i predsjednika Hrvatske biskupske konferencije mons. Marina Srakića, u četvrtak 17. prosinca 2009. godine, održana je sjednica Stalnoga vijeća HBK u Tajništvu HBK u Zagrebu, Kaptol 22. Sjednici su prisustvovali i ostali članovi Stalnoga vijeća HBK: kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski i potpredsjednik HBK, mons. Ivan Devčić, nadbiskup riječki te mons. Vjekoslav Huzjak, imenovani biskup bjelovarsko-križevački i generalni tajnik HBK.

Glavna točka dnevnoga reda sjednice bila je provedba zaključaka XXXIX. plenarnog zasjedanja HBK održanog u Dubrovniku od 20. do 22. listopada ove godine.

Određeni su delegati za neke međunarodne skupove koji će se iduće godine održati diljem Europe. Raspravljaljalo se o nekim personalnim pitanjima u tijelima i ustanovama HBK.

Biskupi su se osvrnuli na aktualnu društvenu situaciju te ponovno pozivaju vjernike, kao i sve ostale građane, da svojim izlaskom na predsjedničke izbore dadu svoj doprinos razvoju i potvrdi demokratskih vrijednosti naše Domovine. Predsjednika se odgovorno može izabrati jedino izlaskom na izbore, jer u suprotnom odluka se prepušta nekom drugom.

U ove predblagdanske dane biskupi svima žele obilje mira i blagoslova u slavljenju Božića te pozivaju vjernike na molitvu za duhovno i materijalno dobro Domovine.

Tajništvo HBK

Poruka za XV. Dan života, 7. veljače 2010.

TKO LJUBI PREŠAO JE IZ SMRTI U ŽIVOT. TKO NE LJUBI OSTAJE U SMRTI. (Usp. 1 Iv 3)

„Ostati u smrti“ ili „biti u svjetlosti“, „u ljubavi“, „u životu“ jesu izrazi koji u Svetom Pismu označuju radikalnu, temeljnu odluku kojom čovjek izabire put ostvarenja u svoj čovječnosti, ili se opredjeljuje za život bez smisla i ispunjenja, te se tako u svoj ljudskosti degradira.

Bog je sama ili sav ljubav, i kao takav, kroz konkretna djela ljubavi prema nama ljudima, otkrio nam je i očitovao svoju bit. Njegova se ljubav nije zaustavila samo na pojedinom čovjeku, istomišljeniku ili prijatelju. Ona se protegnula na sve ljude, uključujući i neprijatelje. To je put

kojim Bog hodi te na njega i čovjeka poziva žečeći mu dobro.

Engleski psiholog Vickers navodi da ljubiti predstavlja čovjekovu životnu potrebu te tvrdi kako je jedno od značajnih otkrića moderne psihijatrijske znanosti da ljubav zaštićuje i obnavlja um. Drugi je pak psihoanalitičar, zapitan kako spasiti čovjeka od opasnosti koje vrebaju na nj iz dubina njegova bića, odgovorio kako treba ljubiti i raditi. U Isusovom načinu govora koji prenosi evanđelist Ivan, onaj tko ne ljubi je „grešnik“, on grijesi, ali ne samo u smislu vrijedanja Boga. On čini pogrešku. I to veliku, presudnu. Čini nešto što se protivi dubokom dobru njegove vlastite naravi.

Ubija sebe, jer onesposobljuje u sebi mogućnost rasta u čovještvu.

Bog k nama nije došao radi sebe, nego radi nas. Od samog početka Isusove su riječi nazvane „radosnom vijesti“. Dakle, Isus nije donio neke Božje zahtjeve prema čovjeku, nego Božje darove, radosnu poruku. Jedan od prvih darova njegove radosne poruke je darovano saznanje i primjerom pokazano svjedočanstvo na koji način proživjeti život da ga se ne potroši uzalud, nego da se ostvare sve njegove mogućnosti.

Ljubav je otvaranje, raspoloživost, davanje drugome i za drugoga. Svaki egoizam, kojim se čovjek opredjeljuje za svoje uskogrudne interese, knji i onesposobljuje čovjeka u najdubljim segmentima njegova bitka. Pomanjkanje ljubavi doslovno vodi u smrt, u nestajanje. Očito je da ovo ne vrijedi samo za vjernike. To je mjerilo za svakog čovjeka. Svačiji će život biti ocijenjen i prosuđen po mjeri ljubavi, dakle po mjeri davanja, raspoloživosti za žrtvu, za drugoga. „*Bio sam gladan, žedan, bolestan i poslužili ste me*“ ili „*niste me poslužili*“ prema Matejevom evandelju.

Zato je dobro i ove se godine o Danu života između ostalog pitati: odgajamo li naše mlade za ljubav i sebedarje? Ako se toliko trudimo da ih

zaštitimo samo od neželjenih posljedica neodgovornog života, ne pospješujemo li, zapravo, i njihovu i našu smrt? Znade se da izvjestan broj mlađih bračnih parova ne može imati djece. Toga je uvijek bilo. No, čini se da je taj broj danas nadmašio prijašnja vremena. Nitko nema pravo prosuđivati pojedinačne slučajeve, ali se imamo pravo pitati: nije li tome, dijelom, kriv egoizam prije braka? Kaže se, što je točno, da priroda ne opršta. Egoizmom možemo sebe dovesti do one razine kada ćemo morati živjeti ono i onako kako smo za sebe odabrali.

I ovom prilikom želim iskazati svoje divljenje i podršku roditeljima koji se, ne štedeći sebe, velikodušno odlučuju za ljubav koja je otvorena životu. Sveti Ivan od Križa je rekao da duša koja hoda u ljubavi niti se sama umara niti umara drugoga. Stoga pozivam sve koji na bilo koji način mogu pomoći, da djelatno podrže takve obitelji materijalnom i moralnom podrškom. A to bi u vremenima stalnog demografskog pada, kakvo je nažalost i ovo naše, trebala biti prvenstvena briga.

U Krku, na blagdan Svete Obitelji,
27. prosinca 2009.

mons. Valter Župan, krčki biskup
predsjednik Vijeća HBK za obitelj

Izvanredno plenarno zasjedanje HBK (Zagreb, 25. siječnja 2010.)

Izvanredno plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije održano je, pod predsjedanjem mons. Marina Srakića, đakovačko-osječkog nadbiskupa i predsjednika HBK, u Zagrebu, u prostorijama Tajništva HBK, Kaptol 22, u ponедjeljak 25. siječnja 2010. godine. Zasjedanju je prisustvovao i apostolski nuncij u RH mons. Mario Roberto Cassari. Na početku zasjedanja mons. Srakić izrazio je žalost i tugu zbog iznenadne smrti mons.

Ivana Prendić, nadbiskupa zadarskoga. U zajedništvu sa svim biskupima uputio je molitvu Gospodinu da nagradi sve ono što je mons. Prendić tijekom svojeg dvadesetogodišnjeg zauzetog biskupskog služenja učinio za Crkvu i za svoj narod. Naglasio je paradoks kršćanskoga života u kojem se povezuje radost zbog zajedničkog življenja u Crkvi i žalost zbog tjelesnog prijelaza s ove zemlje k Ocu nebeskome. Svi članovi Hrvatske biskupske

konferencije, Apostolski nuncij u RH i mons. Ilija Janjić, biskup kotorski, sudjelovali su na svetoj misi za mons. Prendu u 13 sati u zagrebačkoj katedrali. Svetu misu i oproštajne obrede predvodio je kardinal Josip Bozanić, nadbiskup i metropolit zagrebački. Poslije svete mise zemni ostaci zadarskoga nadbiskupa prevezeni su u Zadar.

Nakon molitve, mons. Srakić je pozdravio sve prisutne, a s osobitom pažnjom Apostolskoga nuncija koji predstavlja Svetoga Oca Papu Benedikta XVI. u našoj Domovini. Na poseban način spomenuo se osnutka dviju novih biskupija, Sisačke i Bjelovarsko-križevačke te pozdravio novoimenovane biskupe tih biskupija mons. Vladu Košića i mons. Vjekoslava Huzjaka. Izrazio je zahvalnost papi Benediktu XVI. što je Crkvi u Hrvatskoj iskazao osobitu pažnju uspostavom novih biskupija i imenovanjem biskupa.

Sve prisutne pozdravio je i mons. Cassari spominjući se s posebnom pažnjom pokojnoga nadbiskupa Prende. Također je uputio čestitke biskupskoj konferenciji za uspostavu novih biskupija, a biskupima poželio uspješan i plodan rad.

Budući da je dosadašnji generalni tajnik mons. Vjekoslav Huzjak imenovan prvim bjelovarsko-križevačkim biskupom, biskupi su za novog generalnog tajnika imenovali vlč. Enca Rodinisa, dosadašnjeg tajnika u tajništvu HBK. Za njegovog zamjenika imenovan je vlč. Fabijan Svalina, dosadašnji kancelar Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Novoimenovani bjelovarsko-križevački biskup imenovan je predsjednikom Vijeća HBK za kler. Tu je službu do sada vršio pokojni mons. Prenda. Biskupi su razgovarali o hodočašću svećenika koje će se, u Svećeničkoj godini, održati u Zagrebu 15. travnja ove godine. Prihvaćena je inicijativa za organizaciju nacionalnog susreta obitelji koji bi se trebao održati 2011. godine.

Na zasjedanju je odlučeno da hrvatski predstavnici sudjeluju na međunarodnom hodočašću ministranata u Rim u kolovozu ove godine.

Na kraju zasjedanja biskupi su se osvrnuli na aktualnu društvenu situaciju u našoj zemlji.

Tajništvo HBK

NAŠA BISKUPIJA

Dan posvećenog života (2.II.), Dan života (7.II.), Dan bolesnika (11.II.)

Broj 20/2010

Poreč, 25. siječnja 2010.

Pozivam subraću svećenike da se u župama obilježe sljedeći značajni datumi:

U utorak, 2. veljače, Svijećnica – Dan posvećenog života. U svoj se Crkvi na ovaj dan razmišlja o redovničkom pozivu, zahvaljuje se za dar posvećenog života te se moli za nova redovnička zvanja. – Preporučujem da se, na ili uz Svijećnicu, na suvremen i zanimljiv način (na vjeronauku/župnoj katehezi, u radioemisiji, na sv. misi blagdana) *progovori o redovničkom pozivu u Crkvi i moli za nova zvanja*. Neka na ovaj Dan redovnici/redovnice u župama, gdje je moguće, nastupe i daju svoje svjedočanstvo pred vjernicima.

U nedjelju, 7. veljače, Dan života. Crkva u Hrvatskoj na ovu nedjelju promišlja o temeljnog Božjem daru života. Stoga, progovoriti (u homiliji, katehezi, na radiju) *o dostojanstvu i svetosti života*. U ovom vremenu kad se nameće kultura uživalaštva i kultura smrti, pozvani smo sve učiniti na promicanju kulture života. – Poslužiti se ovogodišnjom porukom biskupa V. Župana u ovom broju Vjesnika.

U četvrtak, 11. veljače, Dan bolesnika. Spomendan Majke Božje Lurdske slavimo kao *Svjetski dan bolesnika*. Posebno je to zgodna prigoda za posjet bolesnima u župi ili Domu. Neka se uz ovaj Dan aktiviraju – župnik neka potakne - osobito Župni karitasi i Udruge sv. Vinka ali i svi vjernici (skupine djece, mladih); neka se potiču razne dobre inicijative; neka se na evandeoski način progovori (na vjeronauku, u homiliji, na radiju) o bolesti i brizi za bolesne. Poslužimo se Papinom porukom za ovaj Dan - «*Iskustvo bolesti i trpljenja može postati škola nade*», koju donosimo u ovom broju Sl. vj. – Biskup ordinarij će 11. veljače u Puli služiti sv. misu u 15 s. u bolničkoj kapeli sv. Mihovila, a u 18 s. u crkvi sv. Franje.

+ Ivan, biskup v.r.

Tečaj za župne animatore – suradnike

Broj 21/2010

Poreč, 25. siječnja 2010.

Naš Katehetski ured i ove godine, već treći put za redom, organizira **Tečaj za župne animatore** tijekom **pet korizmenih subota** u Pazinskom kolegiju od 9,30 do 14 sati. Na svakom susretu je predavanje, koreferat i radionice. - Raspored:

20.II. Predavanje: Dostojanstvo svećeničkog poziva (mons. I. Devčić)

Koreferat: Lik Arškog župnika (vlč. M. Buždon)

27.II. Predavanje: Svećeništvo kroz povijest Istre (prof. dr. S. Trogrić)

Koreferat: Svećenici – svjedoci: Bulešić, Bonifacio (mons. V. Grbac)

6.III. Predavanje: Svećenik i Dan Gospodnji (dr. M. Šimunović)

Koreferat: Animiranje nedj. liturgijskog slavlja (s. B. Matika)

13.III. Predavanje: Svećenik za narod (dr. Josip Bratulić)

Koreferat: Svećenik današnjice

27.III. Vrednovanje, individualni razgovori sa župnim animatorima

Sveta misa (Biskup)

Subraćo svećenici, potaknite i, po mogućnosti, dopratite **one koji su lani ili preklani već sudjelovali na Tečaju**, kao i **sve nove** koji se žele angažirati u župnom radu. Kandidate prijavite Katehetskom uredu.

+ Ivan, biskup v.r.

Korizmena hodočašća u katedrale

Broj 22/2010

Poreč, 25. siječnja 2010.

I ove godine u Korizmi želimo našim vjernicima pružiti mogućnost *hodočasničkog pohoda katedrali u Poreču i u Puli*, crkvi-majci pojedine biskupije, i time omogućiti doživljaj zajedništva naše biskupijske obitelji, u pokorničkom i euharistijskom slavlju.

Hodočašće u **porečku** katedralu bit će na Treću korizmenu nedjelju, 7. ožujka.

Hodočašće u **pulsku** katedralu bit će na Četvrtu korizmenu nedjelju, 14. ožujka.

Za organizaciju u Poreču zadužujem P. Pahovića, M. Matiku i L. Pranjića.

Za organizaciju u Puli zadužujem V. Grbca, B. Bošnjakovića i J. Listeša.

+ Ivan, biskup v.r.

Blagdan sv. Josipa – Dan očeva

Broj 23/2010

Poreč, 25. siječnja 2010.

Usred Korizme, **o. g. u petak 19. ožujka**, u liturgijskom kalendaru dolazi nam svetkovina sv. Josipa, Isusovog Poočima, Marijina Zaručnika, koji se u Crkvi časti također kao Zaštitnik obitelji. Njegov blagdan slavimo kao **Dan očeva**. Iskoristimo ovu prigodu da u župi pokrenemo neku korisnu **inicijativu na korist naših obitelji**: nastup djece ili mladih, molitva, homilija, kateheza, radioemisija o problemima obitelji danas (o važnosti uloge oca u obitelji).

+ Ivan, biskup v.r.

Veliki četvrtak – Poziv na misu posvete ulja

Broj 24/2010

Poreč, 25. siječnja 2010.

Veliki četvrtak, dan euharistije i svećeništva, bit će **u ovoj Svećeničkoj godini**, za sve svećenike, sasvim osobit dan molitve za svoje svećeništvo, a ono je «dar i otajstvo» u koje

smo uronjeni. Bit će dan zajedništva s Kristom, Velikim svećenikom, te zajedništva s biskupom i svećenicima u jednom prezbiteriju – za služenje Tijelu Kristovu, Crkvi.

Pozivam sve naše svećenike, redovnike i bogoslove da na Veliki četvrtak, 1. travnja, sudjeluju na **Misi posvete ulja u porečkoj katedrali u 10 sati**. Treba ponijeti naglavnik, albu i štolu bijele boje. Nakon sv. mise uzeti «sveta ulja» za svoje župe. Na koncu slavlja svi su pozvani na agape.

+ Ivan, biskup v.r.

Veliki petak – milostinja za Svetu Zemlju

Broj 25/2010.

Poreč, 25. siječnja 2010.

Na Veliki petak se u katoličkom svijetu skupljaju milodari za potrebe očuvanja svetih mesta u Palestini. Neka svećenici na **Veliki petak, 2. travnja**, pozovu vjernike da tog dana (kod ljubljenja križa ili, nakon obreda, kod «Božjeg groba») daju svoj dar za pomoć kršćanima u Svetoj Zemlji.

Spomenutu milostinju treba što prije dostaviti Biskupskom ordinarijatu kako bi se posredstvom Apostolske nuncijature, odnosno Svetе Stolice, proslijedila u Svetu Zemlju. – **Nuncijatura nas potiče da u tome budemo ažurni i da ne kasnimo** (kako bi se sva naša milostinja Velikog petka u jednom mahu poslala u Rim).

+ Ivan, biskup v.r.

Post i nemrs u 2010. godini

Broj: 26/2010

Poreč, 25. siječnja 2010.

Katoličkim vjernicima preporučujemo post i molitvu, osobito petkom, kao dragocjeno sredstvo na putu zajedništva s Bogom i služenja braći ljudima.

POST I NEMRS obvezuju vjernike na Pepelnici i Veliki petak. Uzdržavanje od mesne ili druge hrane obvezuje na sve petke u godini, osim ako se petkom slavi neka svetkovina (kan. 1251).

NEMRS koji obvezuje svakog petka može se, osim u korizmi, zamijeniti – u cijelosti ili djelomično, drugim oblicima pokore, osobito karitativnim djelima, odricanjem od pića, pušenja, zabave, kao i vježbama pobožnosti (kan. 1253; Službene vijesti HBK, 1/1994., str. 10).

Zakon NEMRSA obvezuje one koji su navršili 14. godinu života, a zakon POSTA obvezuje sve punoljetne osobe do započete 60. godine života (kan. 1252).

U skladu s kanonskim odredbama podjeljujem za 2008. godinu oprost od nemrsa članovima obitelji i njihovim uzvanicima u slučajevima kad se petkom slavi vjenčanje ili neka druga obiteljska svečanost ili se žaluje zbog smrti (kan. 87).

Ivan, biskup v.r.

Otpuštanje kazne zbog pobačaja

Broj: 27/2010

Poreč, 25. siječnja 2010.

U kaznu izopćenja zbog pobačaja, prema općim kanonskim odredbama, upadaju oni katolici koji su svjesno i slobodno, fizički ili moralno, sudjelovali u zločinu učinkovitog pobačaja (kan. 1398).

Da bi vjernici u Porečkoj i Pulskoj biskupiji mogli lakše dobiti otpuštenje kazne zbog pobačaja te zatim odrješenje od grijeha, u našoj Biskupiji dane su ovlasti za to (Sl. vj. 4/1998, str. 113):

a) *trajno ovim svećenicima:*

1. svim kanonicima porečkog i pulskog kaptola
2. svim dekanima, *durante munere*,
3. svim ispovjednicima koji pripadaju nekom prosjačkom redu;

b) *svim ispovjednicima* koji imaju ovlast ispovijedanja u našoj Biskupiji, kad god slave sakramenat pomirenja:

1. u korizmi i vazmenom vremenu,
2. u došašcu i božićnom vremenu
3. kod okupljanja prigodom župnih misija, duhovnih vježbi ili obnova, trodnevica ili duhovnih seminara.

Za *odrješenje od cenzure* dovoljna je opća formula odrješenja s tim da ispovjednik ima nakanu odriješiti i od kazne za pobačaj. Može se upotrijebiti također formula iz Reda pokore str. 193.

Skrećem pozornost ispovjednicima na mogućnost otpuštanja kazne izopćenja zbog pobačaja *u hitnom slučaju* tj. kad je pokorniku teško ostati u stanju teškoga grijeha dok o tome ne odluči mjerodavni poglavarski (kan. 1357).

Ispovjednici neka predoče pokornicima svu težinu zločina pobačaja i neka im prema njihovim prilikama odrede odgovarajuću ozbiljnu i spasenjsku pokoru.

Ivan, biskup v.r.

IZ KRONIKE BISKUPOVIH NASTUPA

Naš biskup je:

Prosinac 2009.

- 1.XII. bio na vizitaciji u Rovinjskom Selu
- 3.XII. bio u pulskoj Bolnici u posjetu bolesnom svećeniku Marijanu Milovanu,
posjetio svećenike u Svećeničkom domu «Betania»
- 5.XII. blagoslovio novi Dječji vrtić u Višnjanu
posjetio bolesnog svećenika I. Stefanutija u Taru
- 6.XII. na župnoj misi u Momjanu uručio biskupijsko priznanje gosp. Angelu Brajku,
na susretu Župnih karitasa u Pazinskom kolegiju predvodio misno slavlje,
bio na susretu ribara i pomoraca u Poreču (Kadumi)
- 7.XII. predvodio misu zornicu u Rovinju
sudjelovao na rekolekciji svećenika Rovinjskog dekanata u Svetvinčentu
- 8.XII. bio u Zagrebu na sastanku uprave Zaklade «Adria»
- 10.XII. prigodom Dana Teologije na Rijecu sudjelovao na sv. misi i podjeli diploma;
s biskupijskim ekonomom obišao radove na župnoj kući u Boljunu i na crkvi
u Gologorici; navečer u Trvižu bio na promociji trviškog Zbornika
- 12.XII. na Velom Vrhu u Puli podijelio sakramente inicijacije skupini odraslih
- 13.XII. služio sv. mise i blagoslovio proširena groblja u Bačvi i u Cerjonu (Sv. Vital)
popodne služio sv. misu u pulskom zatvoru
- 14.XII. imao susret sa Župnim vijećem u Balama (u sklopu vizitacije župi)
- 15.XII. služio sv. misu zornicu na Starom Pazinu
- 17.XII. služio sv. misu zornicu na Velom Vrhu u Puli
- 18.XII. u Domu u Brkaču sudjelovao u proslavi 55. obljetnice Doma
primio božićne čestitare: Općina Vrsar, tvrtka «Ingrad» Zagreb
- 20.XII. na pučkoj misi u Žminju podijelio «akolitat» bogoslovu J. Petehu
popodne ispovijedao na božićnim ispovijedima u bazilici u Poreču
- 21.XII. primio božićne čestitare: Agrolaguna, Plava Laguna, Istravino Rijeka
navečer bio na božićnom koncertu u Kazalištu u Poreču
- 22.XII. primio župana i gradonačelnika Poreča te zatim novinare (konf. za tisak)
bio u posjetu gradonačelniku Pule
- 23.XII. primio delegaciju župe Kaldir, zatim razne božićne čestitare
- 24.XII. predvodio misu zornicu u porečkoj bazilici
predvodio sv. misu Ponoćku
- 25.XII. predvodio svečanu božićnu sv. misu u porečkoj bazilici
- 26.XII. posjetio Dom umirovljenika u Raši i služio ondje sv. misu
posjetio župnike u Rapcu, Barbanu (obnova ž. kuće) i u Hreljićima
- 27.XII. u Novigradu prigodom blagdana Sv. Obitelji imao sv. misu i blagoslov djece
u Stihovićima (Lindar) blagoslovio novu kapelicu
u Gračišću bio na skazanju «Žive jaslice»
- 28.XII. na Velom Vrhu u Puli predvodio sv. misu i blagoslov djece

Siječanj 2010

- 1.I. predvodio blagdansku sv. misu u porečkoj bazilici
- 3.I. predvodio sv. misu i podijelio biskupijsko priznanje g. Milivoju Ivetcu

- 6.I. predvodio sv. misu blagdana Bogojavljenja u pulskoj katedrali
u pulskoj bolnici posjetio bolesnog svećenika Mar. Milovana
- 7.I. u Taru posjetio bolesnog svećenika I. Stefanutija
- 9.I. u porečkoj bazilici vodio slavlje «Traditio» za tri neokatekumenske zajednice
- 10.I. koncelebriranom sv. misom u porečkoj bazilici proslavio 12. obljetnicu svoga
biskupskog ređenja
- 13.I. u Poreču predsjedao sastanku Odbora za proslavu 30. obljetnice smrti mons. dr.
Bože Milanovića
- 17.- 18.I. bio na kanonskoj vizitaciji u župama Funtana i Fuškulim
- 18.I. služio sv. misu u pulskoj katedrali prigodom početka Molitvene osmine za
jedinstvo kršćana
- 20.I u Otočcu sudjelovao na proslavi 550. obljetnice Otočke biskupije
21. i 24.I. bio na kanonskoj vizitaciji u župama Vižinada i Sveti Vital/Brig
- 23.I. sudjelovao na svečanosti biskupskog ređenja mons. Pere Rajića u Mostaru
- 25.I. sudjelovao na izvanrednom zasjedanju Hrvatske bisk. konferencije u Zagrebu
- 26.I. bio na Teološko-pastorallnom tečaju u Zagrebu
- 30.I. predvodio sv. misu na proslavi Dana posvećenog života kod Sv. Antuna u Puli
u poreč. bazilici predvodio sv. misu prigodom obljetnice smrti mons. D. Nežića

PRILOG

Kongregacija za kler: Pismo svećenicima (prosinac 2009.)

Dragi svećenici,

U životu svećenika molitva nužno zauzima jedno od središnjih mesta. To nije teško razumjeti, jer upravo molitva njeguje intimnu povezanost učenika s njegovim Učiteljem, Isusom Kristom. Svi znamo, kad molitva izostaje, vjera slabi a svećeničko služenje gubi sadržaj i smisao. Posljedica toga u životu svećenika bit će sve manje radosti i sreće u svagdanjem služenju. To je kao da svećenik, koji na putu nasljedovanja Krista hoda zajedno s tolikima drugima, počne sve više zaostajati i pomalo se udalji od Učitelja, toliko da ga čak izgubi s pogleda na horizontu. A tada ostaje u izgubljen i pokoleban.

Sv. Ivan Zlatousti, u jednoj homiliji, komentirajući Prvu poslanicu sv. Pavla Timoteju, mudro upozorava: «Đavao bjesni protiv pastira (...). Jer ako ubijanjem pojedinih ovaca stado postaje manje, ubojstvom pastira đavao će uništiti cijelo stado.» Ovaj nas komentar podsjeća na mnoge današnje situacije. Zlatousti nas opominje, da smanjivanje broja pastira znači i znacit će ujedno smanjenje broja vjernika i zajednica. Bez pastira naše će zajednice biti uništene!

Ali ovdje želim nadasve pripomenuti kako je potrebna molitva da bi, kako kaže Zlatousti, pastiri nadjačali đavla a ne bili poraženi. Uistinu, bez bitne hrane molitve, svećenik će oboljeti, učenik neće imati snage da slijedi Učitelja, te će tako umrijeti od neishranjenosti. Posljedica će biti da će se stado raspršiti i isto tako duhovno umrijeti.

Svaki svećenik, naime, ima bitnu povezanost s crkvenom zajednicom. On je sasvim osobiti učenik Isusa koji ga je pozvao i, po sakramantu sv. Reda, upriličio ga sebi, Glavi i Pastiru Crkve. Krist je jedini Pastir, no on je htio da u njegovu služenju sudjeluju Dvanaestorica i njihovi nasljednici, po kojima su i prezbiteri, iako u nižem stupnju, postali dionici tog sakramenta, tako te i oni participiraju na svoj vlastiti način, na službi Krista, Glave i Pastira. A to onda znači bitnu povezanost svećenika s crkvenom zajednicom. Svećenik se ne može odreći te svoje odgovornosti, jer zajednica bez pastira umire. Naprotiv, po primjeru Mojsija, svećenik treba da ostane ruku u molitvi podignutih prema nebu kako narod ne bi stradao.

Stoga svećenik, da bi ostao vjeran Kristu i zajednici, treba biti čovjek molitve, čovjek koji živi u intimnoj povezanosti s Gospodinom. Ima k tome potrebu da i on sam bude ojačan molitvom Crkve i svakog kršćanina. Neka ovce mole za svoje pastire! Kada, pak, sam pastir postane svjestan da njegov molitveni život slabi, čas je da se obrati Duhu Svetom i iznese svoju potrebu srcem siromaha. Duh će ponovno zapaliti vatru u njegovu srcu. Zapalit će žar i očaranost prema Gospodinu, koji je uvijek tu i želi večerati s njim!

U ovoj Svećeničkoj godini želimo, ustrajno i s ljubavlju, moliti za svećenike i sa svećenicima. U tu svrhu Kongregacija za kler svakog prvog četvrtka u mjesecu, za vrijeme Svećeničke godine, u 16 sati organizira Euharistijsko-marijanski sat u Bazilici Svete Marije Velike u Rimu, za svećenike i sa svećenicima. Mnogo naroda radosno dolazi moliti s nama.

Predragi svećenici, približava se blagdan Rođenja Kristova. Želim vama svima izraziti najbolje i najsrdačnije čestitke za Sretan Božić i Novu Godinu 2010. U jaslicama nas Dijete Isus poziva da obnovimo s njim intimnu povezanost prijatelja i učenika, da bi nas učinio svojim navjestiteljima!

Kard. Claudio Hummes, nadbiskup Sao Paola u m
Prefekt Kongregacije za kler

Kongregacija za kler: Pismo svećenicima (15. 01. 2010.)

«Daj, svemogući Oče, ovim svojim slugama dostojanstvo prezbiterata. Obnovi u njihovim srcima Duha svetosti. Neka vjerno vrše tu službu drugoga stupnja, koju od tebe, Bože, primaju, te primjerom svoga života budu poticajem čudoredna ponašanja.»

(Iz Obrednika ređenja prezbitera)

Draga subraćo u svećeništvu,

Bitni dio molitve ređenja podsjeća nas kako je svećeništvo u biti – dar, i kako je upravo u optici «nadnaravnog dara» ono povezano i s određenim dostojanstvom, koje su svi – i vjernici laici i kler – pozvani trajno prepoznavati. Radi se o dostojanstvu koje ne dolazi od ljudi, jer je ono čisti milosni dar, koji se pojedincu poklanja te nitko tog dara ne može zahtijevati kao svoje pravo. Dostojanstvo prezbiterata, darovano od «Oca svemogućega», treba biti vidljivo u životu svećenika: u njihovoј svetosti, u njihovoј ljudskosti koja s poniznošću i pastoralnom ljubavlju prihvata sve ljude, u pravoj vjernosti evanđelju i učiteljstvu Crkve, u trijeznom i svečanom slavljenju božanskih tajni, u prikladnom kleričkom odijevanju! Na svećeniku baš sve mora podsjećati, kako njega samoga tako i svijet, da je on postao predmetom dara koji nije zaslužen niti se zaslužiti može, dara koji svećeniku daje da bude živa prisutnost Apsolutnoga u svijetu, sve radi spasenja ljudi.

Duh svetosti, čije se izlijevanje zaziva u obredu ređenja, jamstvo je da će se primljeno zvanje moći živjeti «u svetosti». U isto je vrijeme Duh svetosti također uvjet da će se moći «vjerno vršiti službu». A vjernost je zapravo predivni susret između Božje slobode, koja je uvijek vjerna, i ljudske slobode, koja je stvorena i ranjena. No čovjek, ipak, snagom Duha biva osposobljen «svima biti poticajem čudoredna ponašanja». Ovaj poticaj nikako ne želi svesti svećeničku službu na moralističke kategorije. Naprotiv, poticaj znači «puninu života», života koji je integralno kršćanski.

Svećenik, zahvaćen Duhom svemogućeg Oca, pozvan je «biti poticaji» naviještanjem i slavljenjem sakramenata te, nadasve, vlastitim životom, na putu posvećenja narodu koji mu je povjeren, znajući da je jedini cilj radi kojega je svećeništvo ustanovljeno – voditi u raj!

Po daru Očevu «svećenici-sinovi» postaju «preljubljeni sinovi», izabrani dio naroda Božjega koji je pozvan «biti izabranim narodom» te sjati svetošću života i svjedočanstvom vjere.

Neka spomen na dar, koji je primljen i Duhom obnavljan, neka i zaštita Blažene Djevice Marije, Službenice Gospodnje i Svetohraništa Duha Svetoga, pomognu svim svećenicima da «vjerno vrše» vlastito poslanje u svijetu, čekajući vječnu nagradu koja je obećana izabranim sinovima, koji su ujedno i baštinici!

+ Mauro Piacenza, tajnik

"Svećenička godina" i vlč. Miro

Još dok smo u prvom dijelu 2009. godine slavili "Pavlovu godinu" i bili zadivljeni likom i djelom "apostola naroda", naš Papa Benedikt XVI iznenadio nas je novom inicijativom: neposredno pred svetkovinom Presvetog Srca Isusova, koja se ove godine slavila 19. lipnja, uputio je cijeloj Crkvi posebno pismo u povodu 150. obljetnice smrti Ivana Marije Vianneya i odmah na početku toga pisma obznanio: "...*Odlučio sam službeno proglašiti svećeničku godinu u prigodi 150. obljetnice rođenja za nebo [tj. smrti, god 1859.] Ivana Marije Vianneya, sveca zaštitnika svih župnika na svijetu.*" - Svecem i zaštitnikom svih župnika na svijetu proglašio ga je Papa Pio XI. 1929. g., a svi kasniji pape o njemu su u različitim prigodama govorili, pa evo - sada i Papa Benedikt XVI.

Što je navelo papu na ovu inicijativu da cijelu ovu godinu - do svetkovine Srca Isusova iduće 2010. g. proglaši "svećeničkom godinom?" Kao vrhovni pastir na kormilu cijele Katoličke Crkve on najbolje uočava ključne, najdublje duhovne potrebe i Crkve i cijelog čovječanstva. On se uvjerio da je u ovo naše vrijeme potrebno cijeloj Crkvi skrenuti pozornost na jedinstvenu ulogu koju i danas obavljaju Kristovi svećenici. Evo: ispod samog navještaja Papinog pisma uz proglašenje "svećeničke godine" povodom 150. obljetnice smrti Arškog župnika čitamo kao podnaslov: *Svećenici - neprocjenjivi dar za Crkvu i čovječanstvo.* Papa Benedikt želi danas prvenstveno svećenicima, ali i cijeloj Crkvi, svima koji slijede Isusa Krista, dozvati u svijest temeljnju činjenicu za koju su mnogi ljudi danas - uslijed zaglušujućih glasova i mnoštva poruka suvremenih sredstava komunikacija širom svijeta - u opasnosti da je u životu zaborave, da ne vode dovoljnu brigu o njenoj upravo jedinstvenoj aktualnosti." *svećenici Kristovi su i danas neprocjenjivi dar za Crkvu i cijelo čovječanstvo.* Papa Benedikt XVI. nakon što je naveo dirljive riječi Arškog župnika "Svećeništvo je ljubav Isusova srca", poručuje svima nama: "Mislim na sve one prezbitere koji vjernicima i čitavome svijetu ponizno i svakodnevno nude Kristove riječi i geste, nastojeći se sjediniti s Njim u svim mislima, volji, osjećajima i čitavim životom. Kako im ne odati priznanje za njihove apostolske napore?... I kako ne pohvaliti vjernu odvažnost tolikih svećenika...?" - I u nastavku svojeg pisma Papa Benedikt iznosi cijeli niz ključnih duhovnih sadržaja koji se danas postavljaju pred idealnog Isusovog svećenika, pozivajući sve svećenike da se založe za njihovo ostvarenje u životu, gledajući na svetog Arškog župnika.

Dok Sveti Otac upravlja svoje riječi današnjim svećenicima, on se obilno oslanja na svijetli primjer i na riječi svetog Ivana M. Vianneya, koji je očito suvremen i danas - o 150. obljetnici njegove smrti. Podsjetimo se samo glavnih podataka iz njegova života. Rođen je g. 1786. u mjestu Dardilly nedaleko od grada Lyona u Francuskoj, par godina pred početak poznate Francuske revolucije, u skromnoj i vrlo pobožnoj kršćanskoj obitelji. Djedinjstvo i prvu mladost proveo je u vrijeme teških društvenih oluja i širenja nevjere koje je izazvala ta revolucija; mučno se školovao dok nije g. 1815. zaređen za svećenika. Tada je nešto više od dvije godine ostao kao kapelan uz svog dobrotvora župnika Belley-a, a potom ga je g. 1818. biskup uputio za župnika u Ars, malo mjesto od 230 stanovnika. Kao skromni seoski župnik tu će on ostati kroz 41 godinu, do smrti (4. kolovoza 1859. g.). Kroz više od četiri desetljeća on se posvema posvetio duhovnoj obnovi svojih župljana u Arsiju, izlazeći iz župe samo prigodice na poziv svoje subraće iz bliže okoline da i njima pomogne u pastoralu. Ali glavna njegova djelatnost odvijala se u Arsiju: boravio je cijeli dan u Crkvi klanjajući se Isusu u Euharistiji, propovijedao, ispovijedao pokornike, pomagao najpotrebnijima. Već za života ovog posve osobitog župnika Ars je postao hodočasničko mjesto: iz lika i prosvijetljenog djelovanja ovog skromnog svećenika - naprosto je izbjijala svjetlost i nebeska snaga koja je ljude privlačila prema Bogu i Isusovom evanđelju. I sada već osamdeset godina - od g. 1929., po odluci najvišeg autoriteta u Crkvi, on se časti kao Svetac i zaštitnik svih župnika na svijetu;

a odlukom Benedikta XVI. cijela je Crkva pozvana da slavi posebnu "svećeničku godinu" (2009./2010.) prateći u duhu njegov svjetli lik.

Već samim naslovom ovog našeg članka - "Svećenička godina i vlč. Miro" - nama se nameće misao neke uže povezanosti između svećeničke godine koju je proglašio Papa Benedikt XVI. i istarskog svećenika Miroslava Bulešića koji je, ne tako davno, živio među nama u Istri, službovaо među nama kao uzorni svećenik i župnik kroz četiri vrlo zahtjevne godine (1943. - 1947.) i okrunio ih blistavim svjedočanstvom mučeništva za vjeru u Krista, po uzoru na svetog Prvomučenika Stjepana. Dovoljno nam je navesti riječi današnjeg istarskog biskupa koje je izgovorio nedavno u homiliji uz misu koju je, u koncelebraciji s većom skupinom, svećenika i pred širom zajednicom vjernika, služio u župnoj crkvi u Svetvinčentu 24. kolovoza ove 2009. godine, na samu 62. godišnjicu Mirove smrti, u crkvi gdje je vlč. Miroslav ređen za svećenika i sada pokopan. Biskup Ivan Milovan, govoreći o svećeničkoj godini tada je rekao: "Mi se u ovoj godini posebno sjećamo lika don Mira: uzornog, zauzetog i vjernog svećenika koji je svoje vjerno služenje zapečatio mučeništvom. Još su i danas neizbrisiva sjećanja na njega u Baderni i Kanfanaru. No don Miro je blizak i svima nama..." A završavajući propovijed Biskup je pozvao okupljene: "Braćo i sestre, neka vam svima u ovoj Svećeničkoj godini Sluga Božji don Miro bude uzor i poticaj i zagovornik u dosljednom življenju i svjedočenju evanđeoske vjere!"

Sličnosti Božjih ugodnika?

Mogli bismo ovdje kratko usporediti životni put Arškog župnika sv. Ivana Vianneya na kojega nas podsjeća papa Benedikt XVI. i život našeg uzornog svećenika Sluge Božjega vlč. Bulešića o kojem govori biskup I. Milovan. Evo: od smrti sv. Ivana M. Vianneya u Francuskoj prošlo je 150. g., a osamdeset je godina od kad ga je Papa god. 1929. proglašio svetim; naš Sluga Božji Miroslav Bulešić bio je tada dječak od 9 godina i pohadao je osnovnu školu u Juršićima, dok mu je vjerouaук тамо predavao vlč. Ivan Pavić. Svećenikom je postao tek 1943. g. i djelovao je potom ovdje među nama u Istri, samo kroz četiri godine (1943. - 1947.) koje je okrunio mučeničkom smrću u Lanišću pred 62. godine (1947. g.), kao vrlo mlad svećenik.

-I sv. Ivan Vianney i Sluga Božji vlč. Miro potekli su iz obične, skromne seoske obitelji.

- Djedinjstvo i mladost sv. Ivana Vianneya proveo je u društvu zahvaćenom rušilačkom francuskom revolucijom; Sluga Božji vlč. Miro prvu je mladost proveo u sjeni "fašističke revolucije" u Italiji, a godine svećeništva u Istri u vrtlozima "komunističke revolucije" boljševičkog karaktera.

- Službu Isusovog svećenika sv. Ivan Vianney ustrajno će obavljati od 1815. do 1859. g., od toga 41 g. kao župnik u Arsru. Sluga Božji Miro Bulešić kroz četiri kratke godine svećeništva (1943. - 1947.) bit će župnik u Baderni i Kanfanaru, a uz to kroz jednu školsku godinu (1946.- 1947.) on će biti profesor i poglavatar (podravnatelj) Sjemeništa u Pazinu. No dok je vršio ovu novu zahtjevnu službu on je u svojoj duši i djelovanju ostao i dalje pastoralni djelatnik, župnik. Župničkom služenju među vjernicima on se uostalom želio i namjeravao vratiti odmah čim istekne naporna mu godina djelovanja u sjemeništu.

Ako se još bliže primaknemo liku i djelovanju ovih dvaju Božjih ugodnika - svetom arškom župniku Vianneyu i Sluzi Božjem vlč. Bulešiću, još više opažamo s jedne strane znatne razlike, ali i brojne upravo začuđujuće sličnosti u njihovim životima. U ovom članku mi ćemo se osvrnuti samo na neke.

U svome pismu povodom svećeničke godine Papa Benedikt XVI., govoreći o duhovnom liku sv. Ivana Vianneya, na prvom mjestu ukazuje kako je on bio vrlo ponizan, ali je bio "itekako svjestan, kao svećenik da je neizmjerni dar za narod: 'Dobri pastir, pastir po

Božjem srcu, je najveće blago koje dobri Bog može dati nekoj župi i jedan najdragocjenijih darova Božanskog milosrđa. Kada bi govorio o svećeništvu naprosto nije nalazio riječi da opiše veličinu dara i zadaće povjerene jednom ljudskom stvorenju.¹ O kako je svećenik velik!... Kada bi to shvatio, umro bi... Bog ga sluša: on izgovori dvije riječi a Naš Gospodin silazi s neba na njegov glas i zatvara se u malu hostiju...² "Kod našeg Sluge Božjeg Mira imamo zapisano s kolikim je ushitom govorio o svome svećeništvu, već kod ređenja za đakona, a posebno kad je doživio da je svećeničkim ređenjem duboko preobražen, preobražen u Isusa Krista: " Svećenik sam! Zahvalan Bogu, sjećam se onog trenutka kad su mi bile položene ruke na glavu te je moju dušu napunio svojom milošću Duh Sveti. Ganutim sam očima i srcem primao taj veliki dar Božji i bio sam veseo: Bog mi je dao tu milost, da sam se za Njegovu čast, za Njegovu ljubav žrtvovao te da sam se postavio u Njegove ruke da nastavljam djelo otkupljenja. Moj Bože, kako si me volio i kako me voliš! Htio si da budem posve tvoj... Počeo je za mene novi život: svećenički život. Očutio sam u sebi nešto izvanredno, kada sam u ganuću i sa strahopoštovanjem izgovorio riječi svete mise, kada sam progovorio besjede žrtvovanja: "Ovo je Tijelo moje", "Ovo je Krv moja!" ... Onda sam očutio da nisam ni sam više svoj, onda sam osjetio da moje ruke nisu više moje, već da su Bogu darovane..." - Možemo primijetiti kako vlč. Miro, kad govori o svome ređenju za svećenika, vrlo često govori da se tada *posve žrtvovao za služenje Bogu*. Za njega to nije bila retorika ni fraza, nego stvarna činjenica. A to *posvemašnje žrtvovanje samoga sebe* on će obnavljati tijekom cijelog života. Kao i Arški župnik.

Kako su započela svoje svećeničko djelovanje naša dva Božja ugodnika? - Za sv. Ivana Vianneya znamo da se je nakon ređenja s radošću pridružio kao kapelan svome dobrovorusu, uzornom župniku Belley-u i s njim ostao do njegove smrti, nešto više od dvije godine; tada ga je biskup poslao za župnika u Ars. - Sluga Božji vlč. Miro, prije nego li je imenovan upraviteljem župe Badema, morao je proći kroz posebne duhovne lomove. On je naime sredinom srpnja 1943. g. kao mlad svećenik došao iz Rima na ljetne ferije, računajući da će se u jesen tamo vratiti radi nastavka studija na "Gregoriani". No 8. rujna te godine Italija se u ratu raspala, potpisana je kapitulacija pred pritiskom anglo-američke vojske koja je već osvojila velik dio juga talijanskog poluotoka. U Istri je izbio ustanak, proglašeno je odčepljenje od Italije i priključenje matičnoj zemlji Hrvatskoj u Jugoslaviji. Mladi svećenik vlč. Bulešić ne može iz ratom zahvaćene Istre na studij u Rim, biskup ga upućuje da bude suradnik župniku Talijanu u Baderni. Uskoro je iz Baderne protjeran raniji župnik Filippi, a vlč. Miro dobio je biskupov dekret - za upravitelja župe Baderna. U Istri se tada žestoko raspalio rat, vlč. Miro mora odustati od studija u Rimu, dužan je odmah prebaciti se na novo područje djelovanja: brinuti se kao župnik za duhovne potrebe na Poreštini: najprije za župu Baderna, zatim i Sv. Ivan od Šterne, poslije i za Muntrilj. Bilo mu je vrlo teško, kako pokazuje i pismo koje je 11. studenoga 1943. g. uputio ravnatelju Sjemeništa "Lombardo" u Rim, ali je na koncu zaključio: " Mislim da se moram pomiriti sa sudbinom i izvršiti volju Biskupovu." Shvatio je: volja je Božja da ostane u Baderni i da sve svoje snage ovdje uloži za Crkvu Isusovu. I to je svjesno prihvatio.

Možemo li usporedjivati župničko djelovanje Arškog župnika u prvoj polovici 19. stoljeća na selu u Francuskoj s djelovanjem vlč. Mira, stotinu godina kasnije, usred komunističke revolucije i novo uspostavljene Jugoslavije.

Djelatnosti Božjih ugodnika

Čim je prispio za župnika u Ars Ivan Vianney predstavio se župljanima svojom skromnošću života i postovima, ustrajnim molitvama pred svetohraništem za obraćenje svoje župe, obilaskom svih župljana da upozna njih i obitelji, neumornim poučavanjem i

propovijedanjem, posebnim zalaganjem da se svetkuje nedjelja i uklone raspuštenosti kod plesova... Neumorno, ustrajno i dosljedno. Desetljećima. A velik dio života proveo je u ispovjetaonici, u službi pomirenja grješnika s Bogom. - Iako je vlč. Miro Bulešić živio u znatno drukčijim prilikama, a djelovao je kao svećenik samo četiri godine, vidimo ga kako je već kao vrlo mlad župnik u Baderni, a potom i u Kanfanaru, obilazio sela i obitelji da osobno upozna svoje župljane i pozove ih u crkvu. I župljani i kolege svećenici osjetili su njegov posebni dar komunikativnosti, razumijevanja i prijateljskog pristupa prema svakome u župi, posebno prema mlađima i muškarcima koji su obično bili najudaljeniji. Nešto mlađi Mirov kolega i kasniji biskup mons. Bogetic pripovijeda nam kako ga je pohodio kao bogoslov dok je bio župnik u Baderni i navodi: "Vidio sam don Mira u Baderni kako je kontaktirao s ljudima. Znao je biciklom obilaziti zaseoke i zaustaviti se onda s ljudima, na primjer kad bi igrali boće. Tako je činio i u Kanfanaru. Obilazili smo večerom selo, zaustavio bi se kratko sa svakim, prijateljski i duhovito govorio sa svima." U susretu s muškarcem na njivi, on je znao i osobno preuzeti u ruke plug koji su vukli volovi i zaorati nekoliko brazdi! Da njegov sugovornik osjeti kako mu je župnik blizak. Ili pred crkvom u nedjelju: zaustavio bi se s muškarcima (koji su bili obično udaljeniji od svećenika) i s njima izmijenio nekoliko riječi, više puta i uz koju duhovitost. Ali - svakome je prenosio poziv Isusovog evanđelja. Ulagao je velike napore u vjersku pouku i odgoju mlađih. Posebno se skrbio da odgoji crkveni zbor i promiče pjevanje u crkvi. A njegove propovjedi svi su rado slušali: bile su sadržajno prožete Božjom riječju, načinom bliske konkretnim ljudima i njihovim potrebama, a proglašene sa svom slobodom i neustrašivošću pred neprijateljima vjere. - Svi su pravi vjernici istinski zavoljeli župnika vlč. Mira, i u Baderni i sv. Ivanu od Šterne, potom i u Kanfanaru.

Posebni bi osvrt zavrijedila Mirova hrabra inicijativa da u Baderni, već u jesen 1945. g. održi pučke misije. To nije uspio ostvariti ovdje jer je upravo premješten na veću i zahtjevniju župu u Kanfanar; a njegov program o pučkim misijama nisu podržali ni stariji i iskusniji svećenici kojima se bio obratio za savjet. Ali čim se smjestio u novoj župi i proslavio Božić 1945. g. te druge božićne blagdane, on je u nedjelju 13. siječnja 1946. g., na blagdan Svete Obitelji, najavio da će se u idućoj korizmi održati Misije: odmah je pozvao sve župljane da u taj program ulože svoje "molitve, dobra djela, svete mise, svete pričesti". Od tada će on redovito kod nedjeljnih oglasa, kako svjedoči knjiga "Napovjedi u Kanfanaru", ustrajno pozivati sve župljane na duhovnu pripravu. Od 10. veljače vidimo da se organiziraju posebne molitve za uspjeh Misija, i tijekom tjedna u raznim crkvama širom župe; uz blagdan Gospe Lurdske vjernici su pozvani "na sv. Pričest za Misije"; tako uz "prvi petak", "prvu subotu" - pozvani su da sv. Pričest prikazuju "za dobar uspjeh sv. Misija". Tako je bilo bez prekida, do završetka Misija, koje su označile istinski preporod župe.

Svojim pismom o Arškom župniku Papa Benedikt XVI. posebno ističe kako je "svoje župljane sveti župnik poučavao prije svega svjedočanstvom života" i navodi potom kako su na njegovom primjeru vjernici učili moliti videći ga pred Svetohraništem radi pohoda euharistijskom Isusu, a tako i kada bi ga promatrali dok slavi svetu misu. Sveti je župnik nadalje "na svaki način, propovjeđu i uvjeravanjima, pokušavao pomoći svojim vjernicima da ponovno otkriju značenje i ljepotu sakramenta pokore..."

Kada mi danas, prema sigurnim svjedočanstvima i brojnim zapisima o životu i župničkom djelovanju Sluge Božjega vlč. Mira nastojimo približiti se njegovom istinskom liku i predanom pastoralnom radu, vidimo kako je bio duboko u duši zahvaćen Otajstvom vjere, svetom Euharistijom; to nam pokazuju već brojne slike uz njegovu Mladu misu (1943. g.), slike uz Presveti Sakramenat u Kanfanaru, njegove propovjedi i ustrajni poticaji na primanje pričesti i štovanje Euharistijskog Otajstva; pa njegovi nastupi u crkvi u Buzetu 23. kolovoza 1947. g., dan prije mučeničke smrti, kad se izložio ispred Svetohraništa pred komunističkim nasilnicima i odlučno im poručio: "Ovuda možete proći samo preko mene mrtvoga!" - A o liku Mira kao svećenika u službi Crkve i njegovoj dubokoj povezanosti sa

svetom Euharistijom, posebno nam lijepo govore pismena svjedočanstva koja nam je nakon potresnih zbivanja uz krizmu u Lanišću 1947. g. ostavio najbliži i najkompetentniji svjedok, delegat Svetе Stolice za krizmanje po Istri mons. Jakov Ukmar, svojim sažetim i posve pouzdanim opisima. Tako, kratko nakon zbivanja u Lanišću, na zamolbu rektora Sjemeništa 'Lombardo' u Rimu gdje je vlč. Miro bio višegodišnji pitomac, on izvješće (3. 11. 1947. g.): "... Vlč. g. Bulešić bio je već od početka godine vicerektor hrvatskog malog Sjemeništa u Pazinu. Bio je vrlo obljudbljen i poštovan od poglavara, kolega i učenika. Bio je blage naravi, ponizan i ljubazan, spreman uvijek pomoći. Od dana 20. do 24. kolovoza on je pratnio mene potpisnoga, kojega je Sv. Stolica delegirala da podjeljujem sakramenat Potvrde u zoni B Tršćanske biskupije... [U Lanišću] Nakon završetka krizme vlč. g. Bulešić služio je pobožno posljednju misu u čast Presvetog Srca Isusova za obraćenje grješnika i tako, a da to nije ni znao, oborūžao se posljednjom popudbinom..." - A u pismu kojim je odgovorio na zamolbu mons. Marija Pavata (5. 9. 1954. g.) za vijesti glede događaja u Lanišću g. 1947., mons. J. Ukmar piše : " O pok. Miru zapravo znam vrlo malo, ali imam samo dobre uspomene. Već prije naše istarske nesreće nekoliko sam ga puta video u Pazinskom sjemeništu. Bio je zauzet odgojitelj mladih i dobra pomoć ravnatelju. Onih dana kada sam radi krizmanja išao po župama, rado mi je pomagao. Kada je prijetila opasnost, on je prije pošao pregledati teren. U Buzetu je pokušao primiriti razdražene komuniste, koji su vikali u crkvi. Bio je milosrdna srca. Predvečer prije katastrofe kad smo se vozili prema Lanišću, siromašne je ljude, koji su teško hodali, pozvao u naš auto. Posljednjeg dana života, zajedno sa župnikom, brinuo se za stražu kod crkvenih vratiju. Kada su komunisti vani vikali i pucali, g. Miro je smirivo ljude, posebno djecu. Nakon završene krizme... g. Miro je pobožno misio i poslije mise još se dugo molio pred oltarom. Potom smo pošli u župni stan..." - Slično o vlč. Miru svjedoči mons. J. Ukmar i u drugim dokumentima: vlč. Miro je uvijek prikazan kao uzoran svećenik, blag, požrtvovan, uslužan - usko povezan uz slavljenje Euharistije, kojom se nahranio neposredno pred mučeničku smrt.

A kako se vlč. Miro odnosio prema sakramentu ispovijedi? - Franjevac P. Alfonz Orlić iz Pazina prenio nam je uvjerenje o vlč. Miru koje je otvoreno iznosio njegov subrat u redovništu O. Eduard Bajčić neposredno nakon Mirove smrti g. 1947. ; on je bio ispovjednik vlč. Miru i više je puta o njemu izjavio: " Miroslav Bulešić bio je svet čovjek i trebalo bi ga beatificirati; kao njegov ispovjednik ja kod toga ne bih smio svjedočiti, ali njega bi trebalo proglašiti svetim." Kako nam je poznato vlč. Miro bio je takav ne samo osobno nego je bio uzoran i kao župnik, duhovni odgojitelj kršćanskih zajednica, najprije u Baderni, pa u Kanfanaru. Dovoljno je pogledati knjigu župnih " Napovjedi u Kanfanaru" i vidjeti s kolikom revnosti i ustrajnosti vlč. Miro potiče župljane na Sakramenat Pomirenja. Tako na Cvjetnicu neposredno pred Uskrs 1946. g. (slavio se 21. travnja) on poziva vjernike na ispovijed: "U srijedu navečer od pet sati; u četvrtak ujutro ali samo do deset sati [tada počinje priprava za misu]; u subotu navečer; u nedjelju jutro nakon prve mise; u ponedjeljak..." Posebno ih još potiče pred svaki "prvi petak" i "prvu subotu" na zajedničku svetu pričest i prije toga ispovijed. U nedjelju pred blagdan Tijelova (16. 6. 1946.) on poziva: " Ispovijed i Pričest na čest Presvetog Tijela! Kao Apostoli, da i mi uživamo Isusovo Tijelo. - U ponedjeljak, utorak i srijedu: govorit ću o Presv. Euharistiji radi priprave na Blagdan! - Moći ćete se ispovjediti već unaprijed." - Svećenici koji imaju iskustva u ispovijedanju znaju koliko je to žrtve i napora sigurno stajalo i vlč. Mira.

Štovanje svete Bogorodice

U svome pismu u povodu svećeničke godine Papa Benedikt XVI. lijepo osvjetjava usku duhovnu povezanost koju je Arški župnik kroz cijeli život gajio prema svetoj Bogorodici

Mariji ustrajno šireći njezino štovanje. Sa svoje strane Sluga Božji vlč. Miro znamo da je već kao mladi bogoslov otkrio neku svoju usku povezanost s Marijom: bio je ugodno iznenađen kad je shvatio da je i rođen istoga dana kada se Ona g. 1917., tri godine prije njegova rođenja, ukazala pastirićima u Fatimi, 13. svibnja. Otada je stalno rastao u pobožnosti i predanosti prema Gospoj, cijelog života. Bio je đakon kada se usred 2. svjetskog rata, zajedno s Papom Pijom XII. u crkvi sv. Petra u Rimu, osobno posvetio Mariji na blagdan Bezgrješnog Začeća 8. 12. 1942. g. A cijelo njegovo svećeničko djelovanje, od 1943. g. u Baderni do smrti, obilježeno je dubokom pobožnošću prema Isusovoj majci Mariji; on se tako, uz ostalo, pobrinuo da se na koncu župskih misija g. 1946. izvrši posebna posveta Preč. Srcu Marijinu i u Kanfanaru i posebno u Baratu. A za najveći Marijin blagdan, pred svetkovinu Velike Gospe, vidimo da je g. 1946. kao župnik i g. 1947. kao pomoćnik župnika (bio je tada u službi u Sjemeništu u Pazinu) vlč. Miro u Kanfanaru održao pripravnu trodnevnicu za župljane, naročito za djevojke i žene. Iz sažete bilješke g. 1947., zapisane i proglašene kod mise u nedjelju 10. 8., vidimo (Velika Gospa slavila se u petak!) kakvom je revnošću gorio vlč. Miro, iako je tada formalno bio na ljetnom odmoru. On je zapisao : "Sutra [u ponедјелjak невећer] u 7.30 sati je krunica i večernja. U utorak počinje trodnevница: ujutro je naime misa u 5,30 sati, nakon mise [posebna] propovijed za žene. Uvečer u 7 sati je krunica i blagoslov, potom propovijed za djevojke. I tako sva tri dana! - U srijedu poslije podne je ispovijed za djecu u 4 popodne! U četvrtak ujutro ispovijedati će žene; u 10 sati [sam u crkvici] u Dragi; u 3 sata [popodne] ispovijed u Sošici; a od 6 sati je ispovijed za djevojke i druge, naročito [za] mladiće i muževe! - U petak (na blagdan Sv. Marije Velike) od 4 sata ujutro bit će na raspolaganje za svete ispovijedi! Sve dakle žene i majke i sve djevojke - [dođite] na trodnevnicu..." - Takvom je revnošću za čast Majke Isusove izgarao vlč. Miro - do konca života. Sjetimo se: iz Kanfanara se tada u Pazinsko Sjemenište vratio u nedjelju popodne 17. 8. 1947. g. i stavio se na raspolaganje mons. Jakovu Ukmaru, koji je bio stigao iz Trsta u subotu 16. 8., iduće nedjelje 24. 8. 1947. vlč. Miro će u Lanišću doživjeti mučeničku smrt; a u njegovom džepu bila je tada Gospina krunica, koju je on dakako svakodnevno molio!..

Kad se nakon tragičnih zbivanja uz krizmu u Lanišću god. 1947. proširila vijest o ubojstvu svećenika vlč. Mira Bulešića - ona je poput groma odjeknula ne samo istarskom Crkvom i okolnim biskupijama po Hrvatskoj i tadašnjoj Jugoslaviji nego posebno još u Rimu, širom Italije, pa i Europe, Amerike i još šire - izazivajući posvuda zgražanje i osudu. A za Crkvu u Istri taj događaj je bio upravo neopisivi šok, pravi duhovni potres. Cijeli niz mlađih svećenika on je učvrstio u zvanju, a za mnoge bogoslove i sjemeništarce on je značio - konačnu odluku da se posvete zvanju i idealima za koje je živio vlč. Miro; u njemu su vidjeli ostvarenog idealnog, svetog svećenika.

Pred nama su uzori

Želja nam je bila da se u ovom članku, tijekom Svećeničke godine, podsjetimo na uzorno pastirsko djelovanje svećenika Miroslava Bulešića, makar to bilo u najosnovnijim crtama. Moramo pritom barem spomenuti njegovu izuzetnu brigu za obitelji i kršćanski odgoj mlađih, počevši od skrbi za odgoj djece u obitelji, već prije nego krenu u školu. A poznata nam je njegova stalna zauzetost za odgoj i vjersku pouku djece koja pohađaju osnovnu školu, pa za polaznike gimnazije u Kanfanaru i druge srednjoškolce, a dakako i za župske pouke prije Prve Pričesti i Krizme. Već od početka njegove župničke službe u Baderni - stalni su mu pritisci (s optužbama, klevetama i prijetnjama) dolazili od komunista-boljševika, tako već tijekom rata, a potom pogotovu za poratne euforije kad su oni preuzezeli svu vlast, a on je bio župnikom u Baderni i u Kanfanaru. Stalna je i neprekidna bila Mirova borba za mlade, da ne padnu posve u ruke bezbožnih komunista, koji su bez prekida smisljali uvijek nove spletke da mlade posve zarobe: preko noćnih zabava s nemoralom, tzv. "dobrovoljnih radnih akcija"

organiziranih nedjeljom, posebnih sportskih i drugih "omladinskih aktivnosti" i "sletova", tzv. "dobrovoljnih radnih akcija" za izgradnju pruge itd., što je sve bilo usmjereno prema tzv. "socijalističkom preodgoju mladih". Kratko je to bilo izrečeno poznatom parolom za mlade: "Mi gradimo prugu, a pruga izgrađuje nas". - U tim vrlo teškim poratnim godinama vlč. Miro dokazivao je bez prekida svoju kršćansku zrelost, odlučnost, stalnu brigu za mlade i za kršćansku obitelj kao temelj za kršćansku budućnost novih naraštaja. I zamjerao se time sve više komunistima na vlasti.

Pred završetak svojega pisma kojim je proglašio Svećeničku godinu i pokazao na uzorni svećenički život i rad svetog Arškog župnika Vianneya, papa Benedikt XVI. ukazuje posebno na lik velikana Apostola naroda - svetog Pavla " koji predstavlja divni primjer svećenika" i koji se posve predao svojoj službi, obuzet Kristovom ljubavlju. U gornjim tekstovima nastojali smo pokazati neka područja djelatnosti svećenika Miroslava Bulešića, koji je četiri godine uzornog župničkog djelovanja među nama u Istri okrunio mučeničkom smrću u Lanišću god. 1947. kao vrlo mlad svećenik: bio je tada u 28. godini života. No i u tako mladoj dobi on je dokazao svoje bogato iskustvo na putu svećeničke svetosti, u školi velikog Apostola Pavla i svetog Arškog župnika Vianneya, tako da nam tijekom ove Svećeničke godine može u mnogočemu svijetliti kao uzor za naše dane. Kao praktički zaključak našeg razmišljanja mogli bismo ponovno, u duhu vjere i s potrebnom pažnjom, pročitati prijateljsko pismo koje je vlč. Miro bio uputio 11. svibnja 1947. g. svojem mlađem subratu vlč. Antunu Prodanu, koji je kao mladomisnik kratko prije toga bio imenovan za župnika u Raši. U tom se pismu lijepo zrcali svećenička duša vlč. Miroslava, puna optimizma, odvažnosti, vjere i nade - u tjesnoj povezanosti sa živim Uskrasnulim Isusom.

Nedavno smo se uvjerili kako je izuzetni lik svećenika Miroslava Bulešića zadivio i našeg kardinala Josipa Bozanića, kad je g. 2007. došao k nama u Istru da slavi 60. obljetnicu Mirove mučeničke smrti (tom prilikom je slugu Božjega vlč. Miroslava nazvao -"mučenikom svete Potvrde"). U svojoj nadahnutoj homiliji on je tada, uz drugo, proglašio: "Pred nama je Sluga Božji koji je živio duboku vjernost i predanost Bogu od najranijih dana svoga puta prema svećeništvu (1920. - 1947.)... Sav se želio prikazati za spas i mir svoga naroda... Zbog toga je izabrao prateće mladomisničko geslo iz Molitve Gospodnje: *Dođi Kraljevstvo Tvoje! Budi volja Tvoja!*... Danas pred nama stoji kao blistavi dragi kamen poput *kamena slična kristalnom jaspisu*, kako *Knjiga Otkrivenja* opisuje sveti grad Jeruzalem (Usp. Otk 21,11). - Ta kristalna čistoća ovog hrvatskog svećenika proizlazi iz njegove prožetosti evanđeljem..."

Svećenik Miroslav Bulešić bio je ispunjen evanđeljem. Može li za jednog svećenika biti ljepšeg opisa?!

Vjekoslav Milovan